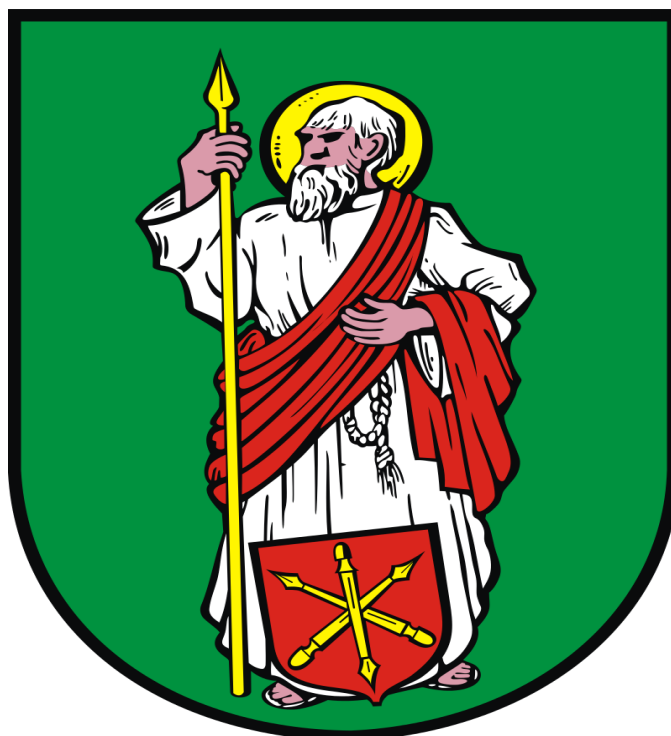

MIASTO TOMASZÓW LUBELSKI

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO MIASTA TOMASZOWA LUBELSKIEGO
W OBRĘBIE DZIAŁEK NR 30/1 I 30/2 POŁOŻONYCH PRZY
UL. LWOWSKIEJ**

Zawartość

1. Wstęp.....	4
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu.....	4
3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
3.1 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015).....	5
3.2 Strategia Rozwoju Lokalnego Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2017-2022.....	10
3.3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski.....	11
4. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	12
5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	13
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	14
7. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.....	14
8. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, ustawy o oś stanowiące załącznik do prognozy.....	19
9. Istniejący stan środowiska w obszarze objętym ustaleniami projektu dokumentu.....	19
9.1 Położenie i charakterystyka obszaru objętego zmianą planu.....	19
9.2 Podstawowe cechy środowiska w obszarze Miasta Tomaszów Lubelski.....	19
9.3 Istniejący stan środowiska w ocenie raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego.....	23
10. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	28
11. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem..	29
12. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony innych obszarów i obiektów chronionych.....	30
13. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	31

14. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.....	34
14.1 Oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	35
14.2 Oddziaływania na elementy środowiska.....	37
15. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	38
16. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	39

1. Wstęp.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy lub zmian do już przyjętego dokumentu wynika z art.46.ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*Dz. U. 2017 poz. 1405 z późn. zm.*) i jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 w/w ustawy rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu obejmujące w szczególności: uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko, sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko, uzyskanie wymaganych ustawą opinii, zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu. Zakres merytoryczny prognozy określa art. 51 w/w ustawy oraz stanowisko odnośnie zakresu prognozy i stopnia szczegółowości Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Celem prognozy jest identyfikacja negatywnych, w tym potencjalnie znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą być efektem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz jego integralność, wynikających z przeznaczenia terenów pod określone funkcje i przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu.

Tereny objęte projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają przepisom prawa miejscowego zawartym w UCHWALE NR XXX/302/2005 Rady Miejskiej w Tomaszowie Lubelskim z dnia 18 lipca 2005 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszowa Lubelskiego w obrębie działek Nr 30/1 i 30/2 położonych na terenie miasta przy ul. Lwowskiej.

Zakres rzeczowy zmiany planu określa Uchwała Nr XLI/377/ Rady Miasta Tomaszów Lubelski z dnia 23 marca 2018r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszowa Lubelskiego w obrębie działek Nr 30/1 i 30/2 położonych na terenie miasta przy ul. Lwowskiej. . **Zmiana planu obejmuje zmianę funkcji terenu.** Przedmiotem zmiany planu są warunki i zasady zagospodarowania obszaru objętego zmianą, w granicach określonych w części graficznej stanowiącej załącznik nr 1 do niniejszej uchwały, przeznaczeniem terenu i zasady przestrzennego zagospodarowania dla wyodrębnionych liniami rozgraniczającymi obszarów o jednakowych funkcjach oraz zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej. Projekt planu zawiera ustalenia obowiązujące na całym obszarze planu oraz ustalenia szczegółowe dotyczące przeznaczenia terenów i zasad ich zagospodarowania. Ustala funkcje podstawowe i dopuszczalne terenów, wskaźniki i parametry zabudowy, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasady i warunki kształtowania działek budowlanych, ustalenia dotyczące układu komunikacyjnego oraz ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej.

Podstawowym celem projektu planu jest ustalenie przeznaczenia terenów pod tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług w nawiązaniu do aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej i potrzeb mieszkańców.

1. Zmiana planu obejmuje zmianę przeznaczenia terenu w Tomaszowie Lubelskim w obrębie działek Nr 30/1 i 30/2 położonych przy ul. Lwowskiej w granicach oznaczonych w złączniku graficznym nr 1. Obszar

o symbolu IMNn, UC- tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej nieuciążliwej **na tereny** zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług. Projekt zmiany planu przeznacza tereny pod następujące funkcje: **tereny zabudowy wielorodzinnej z dopuszczeniem usług**, oznaczone na rysunku planu symbolem 1 MW/(U): *przeznaczenie podstawowe* -zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, *przeznaczenie uzupełniające (dopuszczalne)* - funkcja usługowa (usługi nieuciążliwe) nieprzekraczająca 50% funkcji podstawowej (wbudowana w budynki funkcji podstawowej), obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz inne obiekty służące realizacji funkcji podstawowej, obsługa komunikacji, obiekty małej architektury, *parametry nowej zabudowy*- wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym trzecia jako poddasze użytkowe, maksymalna wysokość budynków do 15,00 m (liczona zgodnie z przepisami odrębnymi), dachy dwuspadowe lub wielospadowe, o nachyleniu połąci 30 ° - 45°, obsługa komunikacyjna z drogi krajowej nr 17 klasy GP, zlokalizowanej poza granicami opracowania zmiany planu, za pośrednictwem istniejących zjazdów publicznych. Zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu: maksymalna powierzchnia zabudowy 50% powierzchni działki; minimalna powierzchnia biologicznie czynna 10% powierzchni działki; maksymalna intensywność zabudowy 1,5; minimalna intensywność zabudowy 0,01.

3. Informacje o powiązaniach z innymi dokumentami.

W celu ustalenia czy projekt dokumentu jest zgodny z polityką przestrzenną województwa lubelskiego oraz polityką przestrzenną Miasta Tomaszów Lubelski przeanalizowano zgodność z obowiązującymi dokumentami szczebla wojewódzkiego i gminnego istotnymi z punktu widzenia zakresu rzeczowego projektu prognozowanego dokumentu.

3.1 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015).

UCHWAŁA NR XI/162/2015 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO z dnia 30 października 2015 r. w sprawie uchwalenia Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego została opublikowana w dzienniku Urzędowym Województwa lubelskiego z 2015r. pod poz.5441. Wypełniając określone funkcje planu zagospodarowania przestrzennego województwa uchwalony dokument wskazuje narzędzia jego wdrażania w odniesieniu do poszczególnych użytkowników przestrzeni oraz podmiotów mających wpływ na jej kształtowanie. Do głównych adresatów PZPWL należą m. innymi samorządy lokalne w zakresie uwzględnienia ustaleń PZPWL w lokalnych dokumentach planistycznych, zapewnienia przestrzennych warunków dla realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, uwzględnienia krajowych i regionalnych przesłanek dla rozwoju lokalnego (rekomendacje sektorowe), przestrzennej identyfikacji obszarów funkcjonalnych.

Zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* plan zagospodarowania przestrzennego województwa **jest wiążący** dla lokalnych dokumentów planistycznych, tj.:

- w odniesieniu do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (suikzp) – w zakresie zgodności z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa,
- w odniesieniu do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy (mpzp) – w zakresie zadań samorządu województwa.

Jako **elementy obligatoryjne ustaleń PZPWL** (zapewniające realizację celu wiodącego i celów szczegółowych rozwoju przestrzennego województwa) wymagające uwzględnienia w suikzp, wskazuje się: w wymiarze ogólnym:

- **zasady ogólne i szczegółowe** określające nadrzędność funkcji i warunki kształtowania elementów struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa,
- **kierunki działań**, stanowiące katalog skoordynowanych (usystematyzowanych) przedsięwzięć (działań) zapewniających lub sprzyjających realizacji celów rozwojowych sfer zagospodarowania i obszarów funkcjonalnych,

w wymiarze szczegółowym:

- **przestrzenne warunki** realizacji regionalnej polityki rozwoju określające sposób realizacji oraz miejsce lub preferencje dla lokalizacji działania w przestrzeni,
- **inwestycje celu publicznego** o znaczeniu ponadlokalnym.

Jako **elementy fakultatywne PZPWL** (wynikające z funkcji kreacyjnej *Planu*) wskazuje się do uwzględnienia w studiach gmin:

- **rekommendacje** dla podmiotów realizujących politykę przestrzenną w regionie, jako działania uzupełniające w ramach przyjętych kierunków działań oraz propozycje rozwiązań przestrzennych.

W odniesieniu do mpzp, jako elementy obligatoryjne, wskazuje się zadania samorządu województwa obejmujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Polityka zagospodarowania przestrzennego określona w *PZPWL* podporządkowana jest **ustrojowej zasadzie zrównoważonego rozwoju** rozumianego jako taki rozwój społeczno -gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta oraz wynikające z niej wiodące zasady rozwoju i planowania przestrzennego określone w dokumentach nadrzędnych i przepisach prawa obowiązują wszystkich użytkowników przestrzeni i są podstawą kształtowania ładu przestrzennego zapewniającego utrzymanie właściwych relacji estetycznych i funkcjonalnych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym. Wymaga to konsekwentnego harmonizowania zagospodarowania w układach regionalnych i lokalnych województwa.

Zasady wiodące:

- zasada **racjonalności** – oznacza uwzględnienie korzyści społecznych, gospodarczych i przestrzennych w długim okresie czasu,
- zasada **oszczędnego gospodarowania terenami** – preferencji regeneracji (odnowy) obszarów zabudowy nad nowymi terenami inwestycyjnymi – oznacza intensyfikację procesów urbanizacyjnych na obszarach już zagospodarowanych, tak aby minimalizować ekspansję zabudowy na nowe tereny,
- zasada **przezorności ekologicznej** – oznacza stosowanie wszelkich możliwych środków zapobiegawczych w sytuacjach, gdy nie jest w pełni rozpoznany negatywny wpływ sposobu zagospodarowania na środowisko,
- zasada **kompensacji ekologicznej** – polega na takim zarządzaniu przestrzenią, aby zachować równowagę przyrodniczą i wyrównywać szkody w środowisku wynikające z rozwoju przestrzennego, wzrostu poziomu urbanizacji i inwestycji niezbędnych ze względów społeczno gospodarczych, a pozbawionych alternatywy neutralnej przyrodniczo,
- zasada **minimalizowania kolizji i konfliktów przestrzennych** – polega na wyborze rozwiązań neutralnych przyrodniczo, a w przypadku ich braku rozwiązań najmniej kolizyjnych,
- zasada **partycypacji społecznej** – polega na wykorzystaniu aktywności środowisk posiadających zróżnicowane cele rozwoju dla określenia racjonalnych kierunków rozwoju przestrzennego.
- zasada **wieloszczeblowego zarządzania i integracji działań** – polega na podejmowaniu skoordynowanych działań i inwestycji prorozwojowych realizowanych przez różne podmioty w celu zapewnienia ich komplementarności.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa lubelskiego, uwzględniając stan zagospodarowania, naturalny potencjał oraz potrzebę ukierunkowania działań dla rozwoju funkcji wiodących wyodrębnia się trzy rodzaje obszarów:

- rozwoju i koncentracji funkcji społeczno-gospodarczych oraz wzmacniania powiązań komunikacyjnych,
  - **nadrzędnej funkcji przyrodniczej,**
  - rolniczej przestrzeni produkcyjnej.
- Jako elementy o wiodącej funkcji przyrodniczej wyodrębnia się:
- **główne ostoje przyrody** (stanowiące obszary węzłowe regionalnej sieci ekologicznej) – miejsca o warunkach naturalnych, sprzyjających egzystencji gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem. Charakteryzują się one trwałym nagromadzeniem gatunków zagrożonych oraz najcenniejszych walorów przyrodniczych o różnym formalnym statusie ochronnym: parki narodowe, rezerваты przyrody, części parków krajobrazowych, obszary Natura 2000 oraz stanowiące odrębną kategorię fragmenty kompleksów leśnych o charakterze lasów naturalnych,
  - **kluczowe w skali krajowej i regionalnej ekosystemy leśne** cechujące się dużym stopniem naturalności,
  - mające charakter pasmowy **korytarze ekologiczne** (dolinne, leśne i rzeczne) zapewniające łączność pomiędzy węzłami układu naturalnego.

Szczególne znaczenie z punktu widzenia zakresu merytorycznego projektu dokumentu, dla którego opracowywana jest prognoza skutków środowiskowych mają zasady dla sektora osadnictwa (szczególnie *zasada harmonizowania układów osadniczych z siecią ekologiczną*), dla środowiska przyrodniczego oraz obronności i bezpieczeństwa publicznego (*Wprowadzanie ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu na obszarach zagrożonych powodzią. Preferowanie możliwie najmniej inwazyjnych w środowisko rozwiązań przestrzennych służących ochronie przed powodzią. Zachowanie drożności fluwialnej dolin dla zapewnienia naturalnego spływu wód wezbraniowych.*)

Tabela Zestawienie obowiązujących gminę zasad ogólnych i szczegółowych .

Sektor	Zasady ogólne	Zasady szczegółowe
Osadnictwo i infrastruktura społeczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dążenie do zwartości i wielofunkcyjności zabudowy terenów zabudowy (skupianie zabudowy i zapewnianie bliskiej dostępności podstawowych funkcji). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Efektywne wykorzystywanie terenów przeznaczonych pod zabudowę minimalizujące jej ekspansję na tereny otwarte. 2. Harmonizowanie układów osadniczych z siecią ekologiczną. 3. Projektowanie wielofunkcyjnych jednostek urbanistycznych z zapewnieniem pełnej obsługi w infrastrukturę techniczną i społeczną. 4. Segregacja i strefowanie funkcji wykluczające prawdopodobieństwo wystąpienia kolizji. 5. Restytucja powierzchni biologicznie czynnych i włączanie ich w systemy zieleni miejskiej w projektach rewitalizacji terenów zdegradowanych.
Środowisko przyrodnicze	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję. 2. Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeznaczanie wód podziemnych na cele komunalne (pitne) i dla gałęzi przemysłu wymagających wód szczególnie dobrej jakości (spożywczej i farmaceutycznej), a wód powierzchniowych na cele technologiczne w pozostałych gałęziach przemysłu, a także do nawodnień i na cele energetyczne. 2. Trwałe utrzymywanie terenów zalesionych w strefach wododziałowych i mokradeł sprzyjających retencjonowaniu wody w glebie. 3. Ochrona złóż surowców mineralnych przed zagospodarowaniem utrudniającym w przyszłości podjęcie eksploatacji. 4. Ochrona przed fragmentacją zwartych kompleksów gleb o najwyższej przydatności w produkcji rolniczej. 5. Przeciwdziałanie fragmentacji środowiska prowadzącej do izolacji poszczególnych populacji. 6. Zachowywanie ciągłości morfologicznej rzek dla osiągnięcia ich dobrego stanu i potencjału dla potrzeb ichtiofauny. 7. Ochrona różnorodności biologicznej w użytkowanym rolniczo środowisku przyrodniczym. 8. Oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne. 9. Dbłość o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami. 10. Zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt. 11. Minimalizowanie kolizji inwestycji transportowych ze środowiskiem przyrodniczym, w tym w szczególności z siecią ekologiczną. 12. Przywracanie drożności dolinnym korytarzom ekologicznym. 13. Kompleksowa ochrona ekosystemów rzecznych przed degradacją obejmująca koryta rzek oraz obszary przyrzeczne z podziemnymi zasobami wód aluwialnych. 14. Komplementarne stosowanie działań ekologicznych i technicznych w podnoszeniu odporności środowiska na zagrożenia. 15. Preferowanie gospodarki niskoemisyjnej. 16. Zwiększanie zasobów wodnych i leśnych w sposób zapewniający ochronę siedlisk cennych przyrodniczo i walorów krajobrazowych. 17. Wzbogacanie przestrzeni zabudowanych i ciągów komunikacyjnych zielenią towarzyszącą, służącą zaspokajaniu instynktownych potrzeb ludzi żyjących w środowisku przekształconym antropomorficznie (zurbanizowanym).
Środowisko kulturowe	<ol style="list-style-type: none"> 1. Integrowanie walorów kulturowych z przestrzenią społeczno-gospodarczą regionu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koordynacja ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego z polityką ochrony środowiska przyrodniczego i rozwoju turystyki. 2. Zintegrowane podejście do ochrony oraz wykorzystywania zasobów kulturowych w planowaniu przestrzennym. 3. Zachowywanie i uczytelnianie istniejących wartości estetyczno-widokowych związanych z rzeźbą terenu oraz jego naturalnym i kulturowym pokryciem. 4. Dążenie do redukcji kolizji krajobrazowych i estetycznych we wszelkich zmianach zagospodarowania. 5. Dbłość o estetykę i integralność wizualną zespołów zabudowy. 6. Promowanie wzorów architektury rodzimej w obszarach o wysokich walorach krajobrazowych.

Gospodarka	<ol style="list-style-type: none"> 1. Równoważenie rozwoju gospodarczego poszczególnych części obszaru województwa. 2. Wzbogacanie funkcjonalne obszarów wiejskich 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeznaczanie gruntów najniższej jakości (kl. V, VI) pod zalesienia i do produkcji biomasy na cele energetyczne. 2. Użytkowanie gruntów rolnych w dostosowaniu do chłonności, odporności i sposobu funkcjonowania środowiska. 3. Stosowanie w kształtowaniu i użytkowaniu rolniczej przestrzeni produkcyjnej rozwiązań zawartych w Kodeksie dobrej praktyki rolniczej. 4. Uwzględnianie wielofunkcyjności terenów związanych z gospodarką rybacką (wędkarstwo, rekreacja, retencja). 5. Trwałość funkcji gospodarki stawowej w zagospodarowaniu przestrzennym. 6. Podnoszenie standardu zagospodarowania w obszarach rekreacyjnych w zakresie infrastruktury sozotechnicznej i wypoczynkowej. 7. Dostosowanie form zagospodarowania i intensywności użytkowania turystycznego do chłonności środowiska przyrodniczego. 8. Zapewnianie ogólnej dostępności stref przybrzeżnych użytkowanych rekreacyjnie naturalnych zbiorników wodnych. Prowadzenie trwałej i zrównoważonej gospodarki leśnej. 9. Lokalizowanie obszarów aktywności gospodarczej w sposób minimalizujący naruszanie zasobów gruntów rolnych wysokiej klasy.
Infrastruktura techniczna	<ol style="list-style-type: none"> 1. Optymalizacja sieci transportowej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kształtowanie zagospodarowania sprzyjającego integrowaniu publicznego transportu miejskiego i pozamiejskiego. 2. Uwzględnianie potrzeb ruchu rowerowego i pieszego w planowaniu i projektowaniu układów komunikacyjnych. 3. Lokalizowanie elementów infrastruktury komunikacyjnej umożliwiające optymalną organizację usług transportowych. 4. Zapewnianie warunków przestrzennych niezbędnych dla budowy bezkolizyjnych skrzyżowań z linią kolejową przy lokalizacji ciągów komunikacyjnych lub przebudowy istniejących skrzyżowań jednopoziomowych.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie układów przestrzennych sieci dystrybucyjnych sprzyjających rozwojowi społeczno - gospodarczemu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych. 2. Wprowadzanie rozwiązań zmniejszających zużycie energii pierwotnej (surowce energetyczne) i finalnej (elektrycznej i ciepłej), a także strat w przesyłce. 3. Wykorzystywanie istniejących korytarzy technicznych przy realizacji nowych linii. 4. Zmniejszenie uciążliwości energetyki dla środowiska.
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Optymalizacja rozmieszczenia infrastruktury telekomunikacyjnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbłość o walory krajobrazowe i unikanie kolizji z terenami zabudowy mieszkaniowej przy lokalizowaniu masztów telefonii komórkowej.
Gospodarka wodno-ściekowa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zintegrowanie zarządzania poborem wody i odprowadzaniem ścieków w obrębie jednostek bilansowych zlewni. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Równoległa realizacja sieci wodociągowej i sieci kanalizacyjnej na terenach zwartej zabudowy. 2. Stosowanie wodooszczędnych technologii.
Gospodarka odpadami	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kompleksowe i systemowe prowadzenie gospodarki odpadami. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lokalizowanie urządzeń i obiektów infrastruktury gospodarki odpadami w sposób bezpieczny dla środowiska człowieka i możliwie najmniej ingerujący w krajobraz. 2. Wykorzystywanie biomasy z odpadów do produkcji energii elektrycznej lub ciepłej.
Obronność i bezpieczeństwo publiczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie w zagospodarowaniu przestrzennym kolizjom funkcjonalnym tworzącym zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnianie bezpiecznego i bezkolizyjnego funkcjonowania terenów zamkniętych i obiektów wojskowych. 2. Uwzględnianie wymogów obronności w rozwoju elementów infrastruktury cywilnej, możliwej do wykorzystania w przypadku zagrożenia granic. 3. Wprowadzanie ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu na obszarach zagrożonych powodzią. 4. Preferowanie możliwie najmniej inwazyjnych w środowisko rozwiązań przestrzennych służących ochronie przed powodzią. 5. Zachowanie drożności fluwialnej dolin dla zapewnienia naturalnego spływu wód wezbraniowych. 6. Kształtowanie układów infrastruktury zapewniających bezpieczny i sprawny przebieg działań ratowniczych. 7. Zapewnianie alternatywnych kierunków zaopatrzenia ludności i obiektów o znaczeniu strategicznym w nośniki energii i wodę. 8. Uwzględnianie w sposobie zagospodarowania możliwości wystąpienia zagrożeń na terenach wokół zakładów o zwiększonym ryzyku oraz zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Powyższe zasady zostały szczegółowo rozpisane na kierunki i działania oraz przyrodnicze warunki ich realizacji.

Ponadto, wg PZPWL 2015 Miasto Tomaszów Lubelski znajduje się w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu ponadregionalnym w przygranicznym obszarze funkcjonalnym w strefie nadgranicznej oraz w obszarze funkcjonalnym o znaczeniu regionalnym: roztoczańsko-puszczański obszar funkcjonalny. Dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych o znaczeniu regionalnym PZPWL określa: priorytety rozwojowe, funkcje rozwojowe: podstawowe i towarzyszące, wiodące kierunki zagospodarowania, zasady i warunki zagospodarowania, typ obszaru strategicznej interwencji według *SRWL*, typ obszaru według *KPZK 2030*. Roztoczańsko-puszczański obszar funkcjonalny obejmuje tereny południowej części województwa (Roztocze, kompleks Puszczy Solskiej i Lasów Janowskich, a także fragment Równiny Biłgorajskiej i Płaskowyż Tarnogrodzki) o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowo kulturowych oraz dużej lesistości. Na obszarze tym położonych jest 12 miast: Zamość, Kraśnik, **Tomaszów Lubelski**, Janów Lubelski, Biłgoraj, Szczebrzeszyn, Frampol, Zwierzyniec, Krasnobród, Józefów, Tarnogród i Modliborzyce oraz gminy wiejskie: Kraśnik, Zamość, Krynice, Jarczów, Potok Górny, Biszcza, Księżpol, Tarnogród, Batorz, Szastarka, Modliborzyce, Godziszów, Chrzanów, Janów Lubelski, Dzwola, Frampol, Goraj, Radecznicza, Zwierzyniec, Adamów, Krasnobród, Tarnawatka, Józefów, Aleksandrów, Susiec, Tomaszów Lubelski, Bełżec, Lubycza Królewska, Szczebrzeszyn, Turobin, Zakrzówek, Potok Wielki, Biłgoraj, Łukowa i Obsza.

Tabela. Charakterystyka roztoczańsko-puszczańskiego obszaru funkcjonalnego.

Priorytet rozwojowy	aktywizacja gospodarcza poprzez wykorzystanie potencjału uzdrowiskowego, leśnego i turystycznego
Funkcje rozwojowe	podstawowe – gospodarcza (ukierunkowana na przetwórstwo drewna), turystyczna, towarzyszące – rolnicza (ukierunkowana na rolnictwo ekologiczne i produkcję roślin przemysłowych), uzdrowiskowa.
Wiodące kierunki zagospodarowania	rozwój infrastruktury turystycznej (szlaki turystyczne, ośrodki edukacji ekologicznej) i usług obsługi turystyki, rozwój gospodarstw agroturystycznych, ekologicznych i agroleśnych, rozwój bazy przetwórstwa drewna, gospodarcze wykorzystanie zasobów uzdrowiskowych (w tym rozwój bazy sanatoryjnej) i energetycznych, rozwój bazy rynku hurtowego i przetwórstwa rolno-spożywczego.
Zasady i warunki zagospodarowania	zachowanie drożności i walorów przyrodniczych paneuropejskiego korytarza ekologicznego, zachowanie wstążeczkowego układu pól (rozłogów pól) charakterystycznego dla krajobrazu rolniczego Roztocza Zachodniego, przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na terenach otwartych, regulacja stosunków wodnych terenów użytków rolnych, wzbogacanie funkcjonalne obszarów wiejskich.
Typ obszaru strategicznej interwencji według SRWL	obszary gospodarczego wykorzystania walorów przyrodniczych i kulturowych – obszar funkcjonalny Roztoczańsko - Puszczański oraz obszary o zidentyfikowanym potencjale uzdrowiskowym, obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych, obszary przygraniczne.
Typ obszarów funkcjonalnego według KPZK 2030	wiejskie obszary funkcjonalne – uczestniczące w procesach rozwojowych / wymagające wsparcia procesów rozwojowych, obszary kształtowania potencjału rozwojowego – cenne przyrodniczo / ochrony krajobrazów kulturowych.

Zadania i inwestycje celu publicznego.

- S17 gr. województwa – Kurów – Lublin – Piaski – Zamość – Hrebenne – gr. państwa (obwodnica Tomaszowa Lub.) (Podmiot odpowiedzialny-GDDKiA),
- Rozbudowa drogi nr 850 Tomaszów Lubelski – Józefówka – Alojzów od km 0+042 do km 5+600 oraz od km 8+000 do km 10+200 (Podmiot odpowiedzialny- Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie).

3.2 Strategia Rozwoju Lokalnego Miasta Tomaszów Lubelski na lata 2017-2022.

Strategia wyznacza podstawowe kierunki rozwoju przy uwzględnieniu istotnych aspektów demograficznych, społecznych oraz gospodarczych. Dokument stanowi plan systemowego działania, obecnych oraz przyszłych władz samorządowych, w oparciu o atuty i słabości wewnętrzne oraz uwzględniający szanse i zagrożenia płynące ze stale zmieniającego się otoczenia zewnętrznego miasta. Strategia ułatwi lokalnym

władzom racjonalne organizowanie działań oraz rozwiązywanie napotykaných problemów społecznych, gospodarczych oraz ekologicznych.

Strategia Rozwoju Lokalnego Miasta Tomaszów Lubelski określona została poprzez cztery szczeblowy układ celów podporządkowanych wspomaganíu rozwoju społecznego i gospodarczego. Natomiast wybór narzędzi możliwych do zastosowania przy wspomaganíu rozwoju miasta określony został poprzez cele operacyjne a następnie działania i projekty.

Najważniejsza część dokumentu strategii określająca cele operacyjne adekwatnie do aspiracji rozwojowych, słabych i mocnych stron miasta oraz uwarunkowań zewnętrznych jej rozwoju. Cele zostały sformułowane w następującym układzie: cel generalny (misja), priorytety rozwoju -określane również jako cele strategiczne (co chcemy osiągnąć?), Cele operacyjne (jak to chcemy osiągnąć?) w wybranych dziedzinach określające zadania lub grupy zadań konieczne do podejmowania na rzecz rozwoju gminy, powiatu i województwa.

MISJA - POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW TOMASZOWA LUBELSKIEGO POPRZEZ SPOŁECZNO – GOSPODARCZY I PRZESTRZENNY ROZWÓJ MIASTA

CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

Cel strategiczny 1. Poprawa warunków życia mieszkańców Tomaszowa Lubelskiego.

Cel operacyjny 1.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Cel operacyjny 1.2. Modernizacja infrastruktury komunikacyjnej

Cel operacyjny 1.3. Rozbudowa infrastruktury technicznej zwiększającej komfort życia i bezpieczeństwo mieszkańców

Cel strategiczny 2. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Tomaszowa Lubelskiego .

Cel operacyjny 2.1. Rozbudowa bazy turystycznej

Cel operacyjny 2.2. Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej

Cel operacyjny 2.3. Rozwój nowych produktów turystycznych

Cel operacyjny 2.4. Zachowanie dziedzictwa kulturowo-historycznego miasta

Cel strategiczny 3. Zwiększenie aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców.

Cel operacyjny 3.1. Przygotowanie infrastruktury na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej

Cel operacyjny 3.2. Zwiększenie dostępności do usług społecznych

Cel operacyjny 3.3 Zwiększona aktywność społeczna, gospodarcza, kulturalna i sportowa mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Cel strategiczny 4. Poprawa stanu środowiska naturalnego na terenie miasta.

Cel operacyjny 4.1 Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie wykorzystania OZE oraz zwiększenie efektywności cieplnej budynków.

Z przeprowadzonej analizy celów i priorytetów rozwoju określonych dla Miasta Tomaszów Lubelski w ww. strategii oraz ustaleń projektu planu wynika, że projektowane przeznaczenie terenu jest zgodne z celami i priorytetami rozwojowymi.

3.3 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski.

Obecnie obowiązujące studium zostało przyjęte uchwałą Rady Miasta Nr XXXIX/429/2010 z dnia 26 marca 2010 r., zmienionej uchwałą Rady Miasta 5 Nr XLII/465/2010 z dnia 11 czerwca 2010 r. w sprawie: uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski. W studium uznaje się, że generalnym celem polityki rozwojowej Miasta Tomaszów Lubelski jest cel uniwersalny, „podnoszenie standardu warunków życia mieszkańców gminy przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju” także i poprzez realizację polityki przestrzennej w zakresie:

- a) uzyskiwania coraz to wyższej sprawności funkcjonowania struktur przestrzennych poprzez przekształcanie a co najmniej korektę układu komunikacyjnego, podnoszenie stopnia wyposażenia w infrastrukturę techniczną terenów i zainwestowania kubaturowego;
- b) wykorzystania położenia i funkcji miasta w strukturze osadniczej województwa, różnorodnych jej związków zewnętrznych oraz terytorialnych warunków jej rozwoju dla podnoszenia atrakcyjności jako obszaru korzystnego do inwestowania i koncentracji funkcji regionalnych;
- c) przeciwdziałanie degradacji walorów miasta w zakresie środowiska przyrodniczego, dziedzictwa kulturowego, potencjału intelektualnego mieszkańców.

Uznaje się, że konkretyzacja celu generalnego następuje poprzez dążenie do osiągnięcia celów pośrednich (także wyrażanych w polityce przestrzennej) a przede wszystkim:

- a) rozpoznawanie stanu przestrzeni miasta, jego zagospodarowania i użytkowania,
- b) powiązań zewnętrznych i zależności wewnętrznych, oceny, ochrony i efektywnego wykorzystania występujących walorów w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, przeciwdziałania konfliktom i barierom związanym z użytkowaniem przestrzeni, a w konsekwencji określenie rejonów predysponowanych dla rozwoju podstawowych funkcji miasta (szczególnie poprzez diagnozę środowiska przyrodniczego i kulturowego, ich ochronę, kształtowanie i racjonalne wykorzystanie dla celów rozwojowych; układu komunikacyjnego; infrastruktury technicznej);
- c) integrowanie polityki przestrzennej państwa z interesami miasta poprzez wpływanie na formułowanie zadań rządowych i wojewódzkich związanych z priorytetami rozwoju miasta;
- d) wykorzystanie dla rozwoju miasta zewnętrznych powiązań funkcjonalno-przestrzennych, w tym w ramach powiatu, województwa;
- e) prowadzenie monitoringu gospodarki przestrzennej.

Poniżej przedstawiono wyrys ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski.

WYRYS ZE STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA TOMASZÓW LUBELSKI

- OBSZAR OBJĘTY OPRACOWANIEM
- MNW TERENY O DOMINUJĄCEJ FUNKCJI MIESZKANIOWEJ
Z DOPUSZCZENIEM FUNKCJI USŁUGOWEJ

Z przeprowadzonej analizy uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego określonych dla Miasta Tomaszów Lubelski w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski” oraz ustaleń projektu planu wynika, że projektowane przeznaczenie terenu jest zgodne z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi oraz kierunkami rozwojowymi określonymi na szczeblu gminnym.

4. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

W trakcie sporządzania prognozy dokonano analizy materiałów źródłowych pozwalających na identyfikację uwarunkowań środowiskowych i prawnych kształtowania struktury przestrzenno-gospodarczej obszaru objętego projektem dokumentem oraz buforu 1km (literatura i dokumentacje specjalistyczne z zakresu hydrogeologii, geologii, hydrologii, przyrody, krajobrazu) oraz analizy danych udostępnionych w formie elektronicznej :

- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/geostanowiska>;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/midas>
- <http://epsh.pgi.gov.pl/epsh/>

dotyczących charakterystyki i stanu poszczególnych składników środowiska w celu identyfikacji uwarunkowań ekofizjograficznych perspektywicznego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

W następnym etapie dokonano analizy ustaleń projektu dokumentu w kontekście zgodności z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska oraz wymogami obszarów i obiektów przyrodniczych, geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych i krajobrazowych oraz siedlisk i gatunków chronionych.

Dokonano również analizy stanu środowiska w obszarze objętym projektem dokumentem na podstawie wyników monitoringu państwowego na podstawie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie udostępnionych na stronie internetowej <http://www.wios.lublin.pl/> i w raportach o stanie środowiska w województwie lubelskim oraz dokonano wizji terenowej w celu ustalenia zgodności pozyskanych danych ze stanem faktycznym (zgodność danych ewidencyjnych z faktycznym użytkowaniem, znaczenie przyrodniczo-ekologiczne i powiązania z terenami o dominujących funkcjach ekologicznych w bezpośrednim otoczeniu – wzorzec ekologiczny terenu, struktura krajobrazu naturalnego i lub kulturowego, fizjonomia krajobrazu, obecność obiektów zabytkowych lub o szczególnym znaczeniu kulturowym albo historycznym).

Na podstawie analizy uwarunkowań ekofizjograficznych oraz analizy potencjalnych skutków środowiskowych ustaleń projektu dokumentu na poszczególne elementy środowiska, wynikających z przeznaczenia terenu pod określone funkcje, z wykorzystywania zasobów środowiska i z emisji do środowiska oraz identyfikacji podmiotów narażonych na oddziaływania i ich wrażliwość i odporność na zmiany środowiskowe zidentyfikowano potencjalne zagrożenia i ich poziom w skali 3-stopniowej:

- negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne,
- negatywne umiarkowane, które powinny być metodami planistycznym i ograniczane,
- negatywne znaczące, które powinny być metodami planistycznymi ograniczane do poziomu umiarkowanego lub wymagają rozwiązań alternatywnych (np. zmiana lokalizacji, ograniczenie terenu lub intensywności albo wysokości zabudowy, ustalenie warunków brzegowych korzystania ze środowiska itp.).

Uzyskane wyniki stanowią podstawę do analizy potrzeby i zakresu zmian ustaleń dokumentu, możliwych rozwiązań chroniących lub istniejących rozwiązań alternatywnych, korzystniejszych dla środowiska.

Zakres prognozy do zmiany Planu został uzgodniony pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie znak: WSTIII.411.31.2018.KŁ z dnia 08 sierpnia 2018 r. oraz pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Lubelskim znak ONS-NZ.700/38/2017 z dnia 01.08.2018.

5. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Ustalenia przedmiotowego projektu planu nie powinny negatywnie oddziaływać na poszczególne komponenty przyrodnicze. Przy czym, w myśl art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U.2017.0.1073 z późn. zm.), organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji Rady na przeprowadzenie analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu. Do proponowanych metod analizy skutków realizacji ustaleń projektowanego dokumentu należy zaliczyć: (1) prowadzenie rejestru i gromadzenie materiałów związanych z uchwaleniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz późniejszych jego zmian; (2) rejestrowanie wniosków o sporządzenie zmiany studium oraz planów miejscowych i gromadzenie materiałów z nimi związanych; (3) rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne bądź zmiany funkcji terenu; (4) ocenę i aktualizację form ochrony przyrody i najcenniejszych siedlisk przyrodniczych; (5) ocenę rozwoju bioróżnorodności oraz form ochrony najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego (urządzonych terenów zieleni); (6) ocenę przemian struktury agrarnej, powierzchni urządzonych terenów zieleni i wzrostu lesistości; (7) ocenę rozwoju społeczno-gospodarczego i infrastrukturalnego (aktywności gospodarczej, budownictwa i infrastruktury technicznej); (7) ocenę warunków akustycznych - 1 raz na 4 lata. Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń projektu studium na środowisko przyrodnicze w zakresie: jakości poszczególnych elementów przyrodniczych, dotrzymywaniu standardów jakości środowiska, obszarach występowania przekroczeń, występujących zmianach jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowany będzie w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wobec czego, prowadzone są monitoringi przez właściwe jednostki i instytucje państwowe (np. WIOŚ, PGWWP, PIG, IMGW). Wyniki prowadzonych analiz są udostępniane do wiadomości publicznej. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska poprzez prowadzenie państwowego monitoringu środowiska prowadzony jest

ujednolicony system pomiarów i ocen związanych ze stanem środowiska. Dane pozyskane z prowadzonych monitoringów są zawarte w raportach rocznych (np. Raporty o stanie środowiska – WIOŚ), danych urzędów statystycznych oraz innych jednostek administracji państwowej. Określają stan i ewentualne przekroczenia normatywne przyjętych standardów jakości środowiska, ze wskazaniem możliwych jego przyczyn występowania. Ocenę skutków wdrażania i funkcjonowania ustaleń projektu dokumentu prowadzi Rada Miasta Tomaszów Lubelski na podstawie wyników monitoringu typowo urbanistycznego oraz informacji z PMŚ. Nie zachodzi potrzeba wdrażania na poziomie gminnym monitoringu przyrodniczego, hydrologicznego lub hydrogeologicznego.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Miasto Tomaszów Lubelski leży w odległości około 20 km od granicy polsko-ukraińskiej. Zasięg potencjalnego oddziaływania ustaleń projektu dokumentu obejmie teren objęty zmianami funkcji z najbliższym otoczeniem w strefie ok. 50 m. Brak jest prawdopodobieństwa, że ustalenia projektu zmiany dokumentu mogą generować oddziaływania transgraniczne. Nie zachodzi potrzeba wdrażania procedur określonych w Prawie ochrony środowiska.

7. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy lub zmian do już przyjętego dokumentu wynika z art.46.ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*t.j.* Dz. U. 2018 r. poz. 810, 1089) i jest elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem prognozy jest identyfikacja negatywnych, w tym potencjalnie znaczących oddziaływań na środowisko, które mogą być efektem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz jego integralność, wynikających z przeznaczenia terenów pod określone funkcje i przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań oraz w miarę potrzeb przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

Prognoza obejmuje ocenę skutków oddziaływań ustaleń projektu zmiany Planu w granicach objętych opracowaniem z uwzględnieniem systemu przyrodniczego gminy, obszarów i obiektów przyrodniczych chronionych i projektowanych do ochrony prawnej i planistycznej oraz powiązań ekologicznych z cennymi przyrodniczo terenami znajdującymi się w otoczeniu.

W celu ustalenia czy projekt dokumentu jest zgodny z polityką przestrzenną województwa lubelskiego oraz polityką przestrzenną Miasta Tomaszów Lubelski przeanalizowano zgodność z obowiązującymi dokumentami szczebla wojewódzkiego i gminnego istotnymi z punktu widzenia zakresu rzeczowego projektu prognozowanego dokumentu: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (2015), Strategia Rozwoju Miasta Tomaszów Lubelski; Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski. Ponadto przeanalizowano cele środowiskowe wymagające uwzględnienia wynikające z przepisów poziomu wspólnotowego, międzynarodowego, krajowego i wojewódzkiego (dyrektywy, konwencje, ustawy i przepisy wykonawcze, plan zagospodarowania przestrzennego województwa lubelskiego).

Zakres prognozy do zmiany Planu został uzgodniony pismem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie znak: WSTIII.411.31.2018.KŁ oraz pismem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Tomaszowie Lubelskim znak ONS-NZ.700/38/2017.

W trakcie sporządzania prognozy dokonano analizy materiałów źródłowych pozwalających na identyfikację uwarunkowań środowiskowych i prawnych kształtowania struktury przestrzenno-gospodarczej obszaru objętego projektem dokumentem oraz buforu 1km (literatura i dokumentacje specjalistyczne z zakresu hydrogeologii, geologii, hydrologii, przyrody, krajobrazu) oraz analizy danych udostępnionych w formie elektronicznej :

- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>
- <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.htm>;
- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/geostanowiska>;

- <http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/midas>
- <http://epsz.pgi.gov.pl/epsz/>

dotyczących charakterystyki i stanu poszczególnych składników środowiska w celu identyfikacji uwarunkowań ekofizjograficznych perspektywicznego rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

W następnym etapie dokonano analizy ustaleń projektu dokumentu w kontekście zgodności z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska oraz wymogami obszarów i obiektów przyrodniczych, geologicznych, hydrogeologicznych, hydrologicznych i krajobrazowych oraz siedlisk i gatunków chronionych.

Dokonano również analizy stanu środowiska w obszarze objętym projektem dokumentem na podstawie wyników monitoringu państwowego na podstawie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie udostępnionych na stronie internetowej <http://www.wios.lublin.pl/> i w raportach o stanie środowiska w województwie lubelskim oraz dokonano wizji terenowej w celu ustalenia zgodności pozyskanych danych ze stanem faktycznym (zgodność danych ewidencyjnych z faktycznym użytkowaniem, znaczenie przyrodniczo-ekologiczne i powiązania z terenami o dominujących funkcjach ekologicznych w bezpośrednim otoczeniu – wzorzec ekologiczny terenu, struktura krajobrazu naturalnego i lub kulturowego, fizjonomia krajobrazu, obecność obiektów zabytkowych lub o szczególnym znaczeniu kulturowym albo historycznym).

Na podstawie analizy uwarunkowań ekofizjograficznych oraz analizy potencjalnych skutków środowiskowych ustaleń projektu dokumentu na poszczególne elementy środowiska, wynikających z przeznaczenia terenu pod określone funkcje, z wykorzystywania zasobów środowiska i z emisji do środowiska oraz identyfikacji podmiotów narażonych na oddziaływania i ich wrażliwość i odporność na zmiany środowiskowe zidentyfikowano **dla stanu istniejącego i projektowanego potencjalne zagrożenia i ich poziom w skali 3-stopniowej:**

- negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne,
- negatywne umiarkowane, które powinny być metodami planistycznymi ograniczane,
- negatywne znaczące, które powinny być metodami planistycznymi ograniczane do poziomu umiarkowanego lub wymagają rozwiązań alternatywnych (np. zmiana lokalizacji, ograniczenie terenu lub intensywności albo wysokości zabudowy, ustalenie warunków brzegowych korzystania ze środowiska itp.).

Pozwoli to na porównanie skutków środowiskowych istniejącej funkcji terenu oraz nowej funkcji po zmianie dokumentu.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektowanej zmiany dokumentu będą kontynuowane dotychczasowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i dotychczasowy sposób użytkowania terenu, który jest w umiarkowanym stopniu kolizyjny w stosunku do środowiska, w tym systemu przyrodniczego gminy oraz obszarów chronionych (obszary NATURA 2000). **Identyfikacja tendencji zmian środowiska przy braku realizacji zmian planu jest więc oceną oddziaływania na środowisko i identyfikacją tendencji zmian w środowisku wg aktualnie istniejących funkcji terenu z uwzględnieniem ustalonej w obowiązującym planie funkcji docelowej – tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej nieuciążliwej (1 MNn, UC) w obrębie działek nr 30/1 i 30/2 położonych przy ul. Lwowskiej.**

Oddziaływania na środowisko ustaleń aktualnie obowiązującego Planu dla terenów planowanych do objęcia zmianą funkcji.

Podmiot oddziaływania	bezpośrednie	pośrednie	Wtórne	skumulowane	krótko terminowe	średnio terminowe	długo terminowe	stale	chwilowe	Poziom z pominięciem chwilowych
Różnorodność biologiczna	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Ludzie	Ns	Ns					Nu	Ns/Nu	Nu	Nu
Zwierzęta	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Rośliny	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Wody	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Powietrze	Ns	Ns					Ns	Ns	Nu	Ns
Powierzchnia ziemi	Ns	Ns					Nu	Ns	Ns	Ns
Krajobraz	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Klimat	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Zasoby naturalne	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Zabytki	-	-					-	-	-	-
Dobra materialne	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Obszary Natura 2000 Roztocze PLB060012,	-	-					-	-	-	-
Obszary Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021	-	-					-	-	-	-
Przyrodnicze obszary funkcjonalne :System Przyrodniczy Miasta „ECONET PL – międzynarodowy obszar węzłowy 21K -	-	-					-	-	-	-
Oddziaływanie ustaleń obowiązującego Planu	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns

Ns - oddziaływania negatywne słabe (pomijalne) , Nu oddziaływania negatywne umiarkowane (działania minimalizujące) , NZ negatywne znaczące (ograniczenie do umiarkowanego albo poszukiwanie rozwiązań alternatywnych), P- oddziaływania pozytywne

Obecna funkcja terenu t.j zabudowa mieszkaniowa i usługowa (1 MNn, UC) i ustalenia Planu generują głównie oddziaływania negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne.

Projekt zmiany Planu obejmuje teren w **obrębie działek nr 30/1 i 30/2 położonych przy ul. Lwowskiej w Tomaszowie Lubelskim**. Projekt Planu ustala funkcje terenów, linie rozgraniczające tereny o różnych funkcjach lub różnych zasadach zagospodarowania, ustala zasady zagospodarowania terenów i obiektów podlegających ochronie, ustala zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej i komunalnej (zaopatrzenie w wodę, w energię elektryczną oraz w ciepło, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, w tym wód opadowych, sieć telekomunikacyjna, gromadzenie odpadów) oraz obsługi komunikacyjnej. Ustala również warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy wynikających z potrzeb ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i zdrowia ludzi, ustala charakterystyczne parametry architektoniczne obiektów, tymczasowy sposób zagospodarowania, urządzenia oraz użytkowania terenu, stawkę procentową służącą naliczaniu opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości objętych planem.

Projekt zmiany planu przeznaczają tereny pod następujące funkcje:

- **tereny zabudowy wielorodzinnej z dopuszczeniem usług**, oznaczone na rysunku planu symbolem 1 MW/(U): *przeznaczenie podstawowe* - zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, *przeznaczenie uzupełniające (dopuszczalne)* - funkcja usługowa (usługi nieuciążliwe) nieprzekraczająca 50% funkcji podstawowej (wbudowana w budynki funkcji podstawowej), obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej oraz inne obiekty służące realizacji funkcji podstawowej, obsługa komunikacji, obiekty małej architektury, *parametry nowej zabudowy*- wysokość do 3 kondygnacji nadziemnych, w tym trzecia jako poddasze użytkowe, maksymalna wysokość budynków do 15,00 m (liczona zgodnie z przepisami odrębnymi), dachy dwuspadowe lub wielospadowe, o nachyleniu połąci 30 ° - 45°, obsługa komunikacyjna z drogi krajowej nr 17 klasy GP, zlokalizowanej poza granicami opracowania zmiany planu, za pośrednictwem istniejących zjazdów publicznych. *Zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu*: maksymalna powierzchnia zabudowy 50% powierzchni działki; minimalna powierzchnia biologicznie czynna 10% powierzchni działki; maksymalna intensywność zabudowy 1,5; minimalna intensywność zabudowy 0,01.

Projekt zmiany planu stanowią ustalenia będące treścią uchwały Rady Miasta Tomaszów Lubelski, rysunek w skali 1:1000, rozstrzygnięcie Rady Miasta Tomaszów Lubelski o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany planu, rozstrzygnięcie Rady Miasta Tomaszów Lubelski o sposobie realizacji zapisanych w planie inwestycji z zakresu infrastruktury technicznej, które należą do zadań własnych gminy oraz zasadach ich finansowania.

Dla potrzeb analiz prognostycznych **rozpoznano aktualne uwarunkowania środowiskowe oraz wzorzec ekologiczny terenu (poziom referencyjny)**. Obszar znajduje się w: Jednolitej Części Wód Podziemnych GW2000121; w granicach GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm –Zamość); Jednolitej Części Wód Powierzchniowych jcwp RW2000726614591 Sołokija od źródeł do granic RP: teren pozbawiony jest wód powierzchniowych: teren znajduje się poza terenami i obszarami górniczymi, poza terenami zagrożonymi powodzią lub ruchami osuwiskowymi mas ziemnych. Obszar projektu zmiany planu miejscowego położony jest poza formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami). Teren zamiany planu położony jest w odległości około 1 km od granicy obszaru Natura 2000 PLB060012 Roztocze oraz ok. 1,9 km od granicy obszaru PLB060021 Dolina Sołokiji.

Oddziaływania projektu zmiany Planu **przeanalizowano w kontekście uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych oraz celów środowiskowych określonych na poziomie krajowym (ustawy środowiskowe), wojewódzkim (PZP WL 2015) i gminnym (Strategia rozwoju Miasta Tomaszów Lubelski, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski)**. W toku prac analitycznych nie zidentyfikowano prawdopodobieństwa oddziaływań negatywnych znaczących, które wymagałyby wyeliminowania, prognozuje się oddziaływanie negatywne umiarkowane hałasu na ludzi w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej z uwagi na sąsiedztwo drogi krajowej nr 17. **W celu zminimalizowania negatywnego wpływu hałasu na ludzi należy rozważyć wprowadzenie następujących ustaleń:**

- zastosowanie zieleni izolacyjnej przylegającej do linii rozgraniczającej z drogą krajową teren z wyjątkiem wjazdów z drogi krajowej oraz dróg wewnętrznych.
Realizacja powyższego ustalenie pozwala realizować w zagospodarowaniu otoczenia ulicy zieleni której podstawową funkcją będzie izolacja akustyczna od hałasu ulicznego, pasy zieleni izolacyjnej pełnią jednocześnie rolę filtra chroniącego przed niektórymi zanieczyszczeniami oraz pyłem pochodzącym z dróg.
- realizacja nowej zabudowy w sposób uwzględniający uciążliwość ulicy, między innymi poprzez zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych ograniczających uciążliwość akustyczną w budynkach, obiektach i pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
Realizacja powyższego ustalenia spowoduje, że we wszystkich nowo wznoszonych obiektach dotrzymany będzie właściwy standard klimatu akustycznego wewnątrz pomieszczeń.

Zestawiono wyniki analiz w formie macierzy elementów środowiska i rodzajów oddziaływania oraz opisano rodzaj i poziom oddziaływania. Przyjęto, że jeżeli występuje oddziaływanie negatywne znaczące, niezależnie od jego charakteru (z pominięciem chwilowych) oraz na przynajmniej jeden składnik środowiska oddziaływanie ustaleń dokumentu uznaje się za negatywne znaczące.

Podmiot oddziaływania	Bezpośrednie	pośrednie	Wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnio terminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	Poziom z pominięciem chwilowych
Różnorodność biologiczna	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Ludzie	Nu	Ns	-	-	-	-	Ns/Nu	Ns/Nu	Ns/Nu	Ns/Nu
Zwierzęta	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Rośliny	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Wody	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Powietrze	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Powierzchnia ziemi	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Krajobraz	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Klimat	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Nu	Ns
Zasoby naturalne	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Zabytki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobra materialne	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obszar Natura 2000 PLB060021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przyrodnicze obszary funkcjonalne :System Przyrodniczy Miasta ,ECONET PL – międzynarodowy obszar węzłowy 21K -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--
Oddziaływanie ustaleń projektu Planu	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns

Ns - oddziaływania negatywne słabe (pomijalne), Nu oddziaływania negatywne umiarkowane (działania minimalizujące), Nz- negatywne znaczące (ograniczenie do umiarkowanego albo poszukiwanie rozwiązań alternatywnych), P- oddziaływania pozytywne.

Z przeprowadzonej analizy potencjalnych skutków środowiskowych ustaleń projektu planu wynika, że **poziom negatywnych oddziaływań na środowisko i funkcje ekologiczne pozostanie na tym samym poziomie w stosunku do stanu istniejącego (faktycznego i planistycznego obowiązującego aktualnie) w dalszym ciągu będzie to poziom długoterminowy i stały określany jest jako słaby. Nie zachodzi potrzeba wprowadzania dodatkowych ustaleń ograniczających wpływ na środowisko lub dodatkowego typu monitoringu np. hydrologicznego, geologicznego, poza Państwowym Monitoringiem Środowiska i monitoringiem urbanistycznym.**

Z przeprowadzonej analizy i oceny oddziaływań na poszczególne elementy środowiska, w tym obszar Natura 2000 wynika, że ustalenia projektu zmiany Planu nie będą generować oddziaływań negatywnych znaczących na środowisko i zdrowie ludzi. Oddziaływania negatywne umiarkowane mogą być generowane w fazie zagospodarowywania terenu funkcyjnego pod cele usługowe oraz w fazie użytkowania przez funkcje usługowe. Projekt planu zakłada realizację zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z dopuszczeniem usług 1MW (U) zgodnie z ustaleniami projektu planu przez usługi nieuciążliwe – należy rozumieć działalność usługową w zakresie przeznaczenia terenu według ustaleń szczegółowych planu, nie powodującą przekroczeń standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych. Powyższy warunek brzegowy korzystania ze środowiska pozwala na wykluczenie potencjalnych znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska i funkcje ekologiczne.

Ustalenia Planu nie obniżą istotnie stanu elementów środowiska, w tym walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszarów chronionych w tym obszarze Natura 2000 Roztocze PLB060012, Dolina Sołokiji PLB060021 (teren znajduje się poza obszarami Natura 2000), funkcji ekologicznych terenów (tras migracyjnych, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków) oraz wód powierzchniowych i podziemnych (GZWP Nr 407 Niecka Lubelska Chełm-Zamość, jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych) oraz nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na ludzi, a tym samym nie będą wpływać negatywnie znacząco na możliwość osiągnięcia celów środowiskowych wynikających z dyrektywy ptasiej, siedliskowej i wodnej oraz międzynarodowych konwencji przyrodniczych i krajobrazowych. Nie zachodzi potrzeba wprowadzania dodatkowych ustaleń ograniczających wpływ na środowisko.

Teren objęty projektem leży w odległości około 20 km od granicy polsko-ukraińskiej. Zasięg potencjalnego oddziaływania ustaleń projektu dokumentu obejmie teren objęty zmianą funkcji z najbliższym otoczeniem w strefie ok. 50 m. Brak jest prawdopodobieństwa, że ustalenia projektu zmiany dokumentu mogą generować oddziaływania transgraniczne. Nie zachodzi potrzeba wdrażania procedur określonych w Prawie ochrony środowiska.

8. Oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, ustawy ooś stanowiące załącznik do prognozy.

Oświadczenie autora o posiadaniu kwalifikacji uprawniających do sporządzenia prognozy, wymagane z dniem 1 stycznia 2017 r., stanowi załącznik do prognozy.

9. Istniejący stan środowiska w obszarze objętym ustaleniami projektu dokumentu.

9.1 Położenie i charakterystyka obszaru objętego zmianą planu.

Obszar objęty zmianą funkcji	Zasięg przestrzenny przewidywanego oddziaływania	Istniejący stan środowiska (cechy naturalne, funkcje ekologiczne, stan chemiczny i fizyczny)
Załącznik nr 1. Tomaszów Lubelski. Obszar zmiany planu położony jest przy ul. Lwowskiej w Tomaszowie Lubelskim, swoim zasięgiem obejmuje działki nr 30/1 i 30/2. Teren jest już zabudowany. Zmiana planu dotyczy zmiany funkcji terenu z zabudowy mieszkaniowej i usługowej na mieszkaniową wielorodzinną z dopuszczeniem usług.	teren objęty zmianą	Obszar projektu planu położony jest: <ul style="list-style-type: none"> ➤ w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407. ➤ w Jednolitej Części Wód Powierzchniowych rzeki Sołokiji od źródeł do granic RP (kod PLW 2000726614591), ➤ w obrębie jednolitej części wód podziemnych jcwpd GW2000121. <p>Obszar projektu zmiany planu miejscowego położony jest poza formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2004 r., Nr 92, poz. 880 z późniejszymi zmianami). Teren zamiany planu położony jest w odległości około 1 km km od granicy obszaru Natura 2000 PLB060012 Roztocze oraz ok. 1,9 km od granicy obszaru PLB060021 Dolina Sołokiji.</p>

9.2 Podstawowe cechy środowiska w obszarze Miasta Tomaszów Lubelski.

Wg kryteriów przyrodniczych miasto Tomaszów Lubelski leży w strefie przestrzennej o wysokich walorach przyrodniczych, w tym rangi europejskiej. Południowo-wschodnie tereny miasta wchodzą w skład **ostoi ptasiej NATURA 2000 PLB060021- Dolina Sołokija, natomiast lasy w południowych i zachodnich granicach w skład ostoi ptasiej NATURA 2000 PLB060012 –Roztocze. W bliskim sąsiedztwie znajduje się rezerwat geologiczny „Piekielko” oraz rezerwat leśny „Zarośle”.**

Podstawową strukturę funkcjonalną środowiska kraju i województwa definiuje ECONET PL – spójny przestrzennie i funkcjonalnie system reprezentatywnych i najlepiej zachowanych pod względem różnorodności biologicznej obszarów Europy, tworzony od 1993r..Podstawowymi jego ogniwami są obszary węzłowe rangi międzynarodowej i krajowej oraz korytarze ekologiczne. Część zachodnia i południowa miasta znajduje się w krajowej sieci ekologicznej ECONET PL, stanowiącej część składową ECONET EUROPA w zasięgu obszaru węzłowego o znaczeniu krajowym /21 K – Południoworoztoczański/, obejmującego Roztocze południowe i większość Roztocza Środkowego.

- Według podziału fizjograficznego Lubelszczyzny miasto Tomaszów Lubelski leży w prowincji Wyżyny Polskie, w podprowincji Wyżyna Lubelsko-Lwowska w makroregionie Roztocze, mezoregionie Roztocze Środkowe. Roztocze jest wąskim wałem, którego granice wyznaczają wyraźne krawędzie denudacyjne o założeniach tektonicznych. W budowie geologicznej i orografii wału Roztocza zaznacza się wyraźny podział na odrębne bloki. Doliny przełomowe Wieprza oraz rów Tanwi z doliną Bełzec -Narol wyznaczają granice Roztocza Środkowego /Tomaszowskiego/. Obszar ten

obejmuje płaskowyże i garby rozcięte siecią dolin. Granicę północno-wschodnią stanowi krawędź poziomu erozyjnego 270 m n.p.m.. Roztocze Środkowe budują skały górnokredowe /opoki, opoki margliste i margle/. W osi garbu stwierdzono struktury fałdowe. W strefie południowo-zachodniej krawędzi na utworach kredowych miejscami zalegają trzeciorzędowe wapienie detrytyczne i rafowe oraz piaski i piaskowce. Wychodnie skał kredowych tworzą rozległe zrównania wierzchowinowe /280-290 m n.p.m., 310-320 m n.p.m. oraz 340-350 m n.p.m./, na pograniczu z Padołem Zamojskim pokryte warstwą lessów. Ponad zrównania wierzchowinowe wznoszą się wzgórza ostańcowe pokryte czapami utworów trzeciorzędowych. Doliny wypełniają piaski czwartorzędowe. Na Roztoczu mają miejsce współczesne pionowe ruchy skorupy ziemskiej. Największe wartości ruchów podnoszących wynoszą na Roztoczu Lwowskim i Rawskim 1,5-2mm/rok i maleją ku północnemu-zachodowi do około 0,5 mm/rok na Roztoczu Gorajskim /Zachodnie/.

- Według kryteriów geologiczno-tektonicznych obszar miasta położony jest w południowo-zachodniej, peryferycznej części wschodnioeuropejskiej platformy prekambryjskiej, w obrębie jednostki strukturalnej – niecka brzeżna /wydzielonej w strukturach paleozoicznych i mezozoicznych /Żelichowski 1972/. Zasadniczy plan tektoniczny tej części platformy ukształtował się w fazie bretońskiej megacyklu waryscyjskiego. Tworzy go system ortogonalnych uskoku /tj. uskoku krzyżujących się pod kątem prostym/ związanych z kierunkiem NW - SE oraz NE -SW. Dzieli one obszar na mniejszej rangi bloki tektoniczne. W kolejnych cyklach aktywności tektonicznej, stare dyslokacje paleozoiczne były odmładzane w kompleksie mezozoicznym i kenezoicznym. Efektem w /w procesów jest tektonika zrębowo-uskokowa obszaru. Strop krystalicznego podłoża rozpoznany metodami geofizycznymi zalega na głębokości kilku tysięcy metrów /Żelichowski 1972/. Na taki obraz paleozoiku nałożona jest mezozoiczna niecka brzeżna /niecka lubelska/, której budowa najwyraźniej zaznacza się w ułożeniu warstw kredowych. Oś niecki kredowej położona jest na południowo-zachód od Lublina, gdzie spąg osadów kredowych obniża się do około 1000m. Jej skrzydło północno-wschodnie łagodnie wznosi się ku platformie / spąg kredy w okolicach Włodawy około 250m/, natomiast skrzydło południowo-zachodnie modelowane jest przez wiele synklin i antyklin o amplitudzie dochodzącej do 400 m /antyklina Kraśnika i Zakrzewa/. Pokrywa mezozoiczna pocięta jest wieloma uskokami o amplitudzie nie przekraczającej na ogół 100m.

Tomaszów Lubelski leży w obrębie wychodni utworów górnego mastrychtu, na styku utworów wykształconych w postaci opok i opok marglistych oraz gez i gez marglistych. Na północ od Sołokiji Garb Majdanu Wielkiego budują opoki, natomiast na południe od doliny Sołokiji występują gezy. Wskazuje to na genezę strukturalno-tektoniczną doliny Sołokiji. Wzgórza kredowe pokrywa less lub utwory pylaste o miąższości dochodzącej do 20m. W utworach pylastych występuje il. Doliny oraz zrównania podstokowe wypełnione są piaskami słabogliniastymi, a w sąsiedztwie płatów lessowych utworami pylastymi i gliniastymi. Suche dolinki wypełnione są piaskami wodnolodowcowymi, częściowo zwydmionymi w wyniku procesów eolicznych u schyłku plejstocenu. Dolinę Sołokiji wypełniają piaski plejstocenijskiej akumulacji rzecznej i wodnolodowcowej, w postaci teras nadzalewowych. Dna czwartorzędowych dolin rzecznych i zagłębień bezodpływowych wypełniają piaski humusowe, namuły torfiaste i torfy holocenijskie.

- Wg kryteriów w hydrograficznych miasto Tomaszów lubelski leży w regionie hydrograficznym II – Roztocze oraz zachodnia i centralna część Wyżyny Lubelskiej, subregion IIa – Roztocze / w obszarze Lubelszczyzny wg T. Wilgata wyodrębnia się 6 regionów hydrograficznych/, odznaczającym się największymi opadami oraz największym odpływem całkowitym i podziemnym. Jest to obszar najzasobniejszy w wodę. Wody podziemne występują głęboko, a ich obfitość wpływa wyrównująco na odpływ rzeczny. Dużym pustkom wodnym na wierzchowinach przeciwstawiają się silnie uwodnione doliny rzeczne z licznymi źródłami. Kredowy poziom wodonośny stanowi fragment kredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 407 Niecka Lubelska / Chełm-Zamość/. Wydajność studni kształtuje się od kilku m³/h do kilkudziesięciu m³/h, a czasami przekraczają nawet 100 m³/h. Studnie mają głębokość średnio kilkudziesięciu metrów. Wody kredowe stanowiące fragment udokumentowanego i chronionego zbiornika GZWP Nr 407 Niecka Lubelska /Chełm-Zamość/ stanowią podstawę zaopatrzenia ludności w wodę.

W obszarze Tomaszowa Lubelskiego wody kredowe występują na rzędnych 275 m n.p.m. w północno-zachodniej części miasta i lustro obniża się do 260 m n.p.m. p na krańcach południowo-wschodnich. Lustro wód kredowych jest współkształtne do powierzchni terenu i ma charakter swobodny lub napięty. Nawiercane jest na głębokości 30-40 m, a stabilizuje się 2-4m pod powierzchnią terenu. Wody czwartorzędowe występują w kopalnej dolinie Sołokiji. Wody czwartorzędowe nie są

eksploatowane do celów komunalnych ze względu na wysokie koszty uzdatniania. Ujmowane są studniami kopanymi.

Teren miasta odwadnia Sołokija i jej niewielkie dopływy. Obszar źródłiskowy Sołokiji występuje w sąsiedztwie północno-zachodniej granicy administracyjnej miasta. Rzędne terenu źródłiska wynoszą 268,0-270 m n.p.m., rzeka płynie przez miasto z północnego –zachodu na południowy wschód doliną o zmiennej szerokości / od 400 do 1300m/. Krawędź terasu nadzalewowego ma wysokość około 3m. Rzeka posiada deszczowo-śnieżny ustrój zasilania z podwójnym maksimum stanu i przepływu wody

późno-wiosenny i letni/. Odływ całkowity Sołokiji wynosi 1200-1700l/s. rzeka drenaży wody podziemne rejonu Tomaszowa.

- Pod względem klimatycznym miasto Tomaszów Lubelski zlokalizowane jest w Tomaszowskiej dziedzinie klimatycznej wg regionalizacji klimatycznej Lubelszczyzny /W.i A..Zinkiewiczowie/, wg regionalizacji ogólnopolskiej w regionie zamojsko-przemyskim. Mezoklimat rejonu Tomaszowa Lubelskiego kształtują masy powietrza polarno-morskiego i polarno- kontynentalnego. Wpływ kontynentalizmu wyraźnie zaznacza się w rozkładzie poszczególnych parametrów. Średnie roczne wartości temperatury w tym rejonie wynoszą 7,0°C, średnie temperatury lipca wynoszą 18,7°C, natomiast stycznia -4,9°C, Trwanie zimy określane liczbą dni z ujemną temperaturą średnią, określa się na 70-80dni /nad Wisłą 74 dni/. Duża różnica między średnią temperaturą stycznia i lipca wskazuje na kontynentalizm klimatu, zmniejszający się w kierunku zachodnim. Największe nasłonecznienie wykazują miesiące w kolejności: sierpień, lipiec, czerwiec, wrzesień natomiast z miesięcy zimowych- luty. Pokrywa śnieżna średnio zalega 75 dni. Średnia roczna wartość opadów atmosferycznych wynosi 540mm / 1951-2000/. W przebiegu rocznym przeważają opady letnie nad zimowymi. Maximum opadów przypada zazwyczaj na lipiec /ok.82mm/, minimum na marzec /ok.29 mm/, jednakże występują tak duże nieregularności, że najbardziej deszczowy miesiąc -lipiec, bywa w niektórych latach bardzo suchy, a najuboższy w opady styczeń, może ich otrzymać więcej, niż średnio lipiec. Częste są deszcze o dużej intensywności. Częściej niż w innych miesiącach zdarzają się w czerwcu i lipcu. Przeważają wiatry z kierunków zachodnich i południowo - zachodnich, które stanowią około 50 % wszystkich wiatrów. Najmniejszy udział mają wiatry z kierunku północnego. Dominują wiatry o prędkości 2,1 m/s. Klimat jest modyfikowany lokalnie przez rzeźbę, głębokość zalegania wód podziemnych oraz obecność wód powierzchniowych, szatę roślinną oraz antropogenną emisję gazów i pyłów do atmosfery.
- Wg kryteriów przyrodniczych miasto Tomaszów Lubelski leży w strefie przestrzennej o wysokich walorach przyrodniczych, w tym rangi europejskiej. Południowo-wschodnie tereny miasta wchodzi w skład potencjalnej ostoi ptasiej NATURA 2000 PLB060021- Dolina Sołokija, natomiast lasy w południowych i zachodnich granicach w skład ostoi ptasiej NATURA 2000 PLB060012 – Rostocze. W bliskim sąsiedztwie znajduje się rezerwat geologiczny „Piekiełko” oraz rezerwat leśny „Zarośle”.
- Teren miasta Tomaszów Lubelski jest bardzo silnie powiązany z obszarami o funkcjach ekologicznych znajdujących się w otoczeniu, a mianowicie;
  - z ostojami projektowanej europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 tj. ostoją ptasią PLB060012 –Rostocze i ostoją ptasia PLB060021 – Dolina Sołokiji oraz z projektowanym Transgranicznym Rezerwatem Biosfery „Rostocze”,
  - z obszarem węzłowym o znaczeniu krajowym 21K-Południoworostoczański /zachodni i południowy skraj miasta/,
  - z korytarzem ekologicznym rangi krajowej -Rostoczańskim korytarzem leśnym oraz regionalnym korytarzem rzeczny doliny Sołokiji,
  - systemem wód powierzchniowych ze zlewnią Sołokiji i dorzeczem Bugu,
  - systemem wód podziemnych z GZWP Nr 407 Niecka Lubelska Chełm-Zamość.

Obszary Natura 2000

Głównym celem funkcjonowania Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy. Drugim jej celem jest ochrona różnorodności biologicznej.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Roztocze PLB060012- przedmiotem obszaru ochrony są gatunki ptaków wymienione w Standardowym Formularzu Danych z oceną ogólną A, B lub C oraz ich siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE (79/409/EWG): bączek zwyczajny; bocian czarny; bocian biały; podgorzałka; trzmielojad; orlik krzykliwy; derkacz; rybitwa rzeczna; rybitwa białowąsa; puchacz; puszczyk uralski; lelek zwyczajny; dzięcioł zielono siwy; dzięcioł czarny; dzięcioł białogłowy; jarzębatka; muchołówka mała; muchołówka biało szyja; gąsiorek; dzięcioł białoszyi; gołąb siniak; pliszka górską. Dla ww. obszaru nie sporządzono planu zadań ochronnych.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021 przedmiotem obszaru ochrony są gatunki ptaków wymienione w Standardowym Formularzu Danych z oceną ogólną A, B lub C oraz ich siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE (79/409/EWG): rybitwa białowąsa, dzięcioł białoszyi, dekracz.

W obszarach Natura 2000 **obowiązuje utrzymanie ich siedlisk w niepogorszonym stanie**. Zgodnie z art. 33. 1. ustawy o ochronie przyrody zabrania się w w/w obszarze podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Przez siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym – rozumie się siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw; Przez **integralność** obszaru Natura 2000 – rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000.

Istotne znaczenie dla kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej Miasta Tomaszów Lubelski ma również położenie w granicach udokumentowanego zbiornika wód śródładowych - **GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość)**. Warunki ochrony GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość), określone w dokumentach: Dokumentacja określająca warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia stref ochronnych GZWP nr 407 (Chełm-Zamość)”, zatwierdzona decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 24.07.1997 r. KDH/1/013/6017/97 Znak: oraz „Dodatek do dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne w związku z ustanowieniem stref ochronnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość) w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych GZWP nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość)” decyzja Ministra Środowiska z 1.09.2016 r., znak DGK-II.4731.128.2015.AK.

Tomaszów Lubelski leży w Rejonie Wodnym Środkowej Wisły. Położony jest w jednolitej części wód podziemnych (nowy podział na JCWPd obowiązujący od 2016r.): JCWPd GW2000121.

Tabela: Charakterystyka JCWPd występujących na terenie Miasta Tomaszów Lubelski.

L.p	kod JCWP d	Region wodny	Czy JCWPd jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1.	GW2000121	Środkowej Wisły	monitorowana	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U z 2016r. poz. 1911).

Na terenie Tomaszowa Lubelskiego zostały wydzielone Jednolite Części Wód Powierzchniowych: rzeki Sołokiji od źródeł do granic RP (PRLW 2000726614591).

Tabela przedstawia charakterystykę JCWP znajdujących się na terenie Miasta Tomaszów Lubelski.

Tabela: Charakterystyka JCWP występujących na terenie Miasta Tomaszów Lubelski

L.p	kod JCWP / nazwa	Czy JCWP jest monitorowana?	Status JCW	Aktualny stan lub potencjał JCW	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
1	PLRW2000726614591	monitorowana	naturalna	Zły	zagrożona

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U z 2016r. poz. 1911).

Cele środowiskowe wg Planu gospodarowania wodami dorzecza Wisły dla JCWPd oraz JCWP przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela: Cele środowiskowe dla JCWPd na obszarze dorzecza Wisły w obrębie Miasta Tomaszów Lubelski.

L.p	Nazwa JCWPd	Dorzecze	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej	Cel środowiskowy	
				stan chemiczny	stan ilościowy
1	GW2000121	Wisła	w Warszawie	dobry stan chemiczny	dobry stan ilościowy

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U z 2016r: Poz. 1911).

Tabela: Cele środowiskowe dla JCWP rzecznych na obszarze dorzecza Wisły w obrębie Miasta Tomaszów Lubelski.

L.p	Kod JCWP / nazwa	Cel środowiskowy	
		stan lub potencjał ekologiczny	stan chemiczny
1	PLRW2000726614591	dobry stan ekologiczny	dobry

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U z 2016r: Poz. 1911).

9.3 Istniejący stan środowiska w ocenie raportów o stanie środowiska województwa lubelskiego.

Państwowy Monitoring Środowiska obejmuje monitoring wód powierzchniowych i podziemnych, powietrza, gleb, hałasu, promieniowania elektromagnetycznego, promieniowania jonizującego, przyrody (gatunków i siedlisk, ptaków). Podstawowe dane publikowane są w raportach.

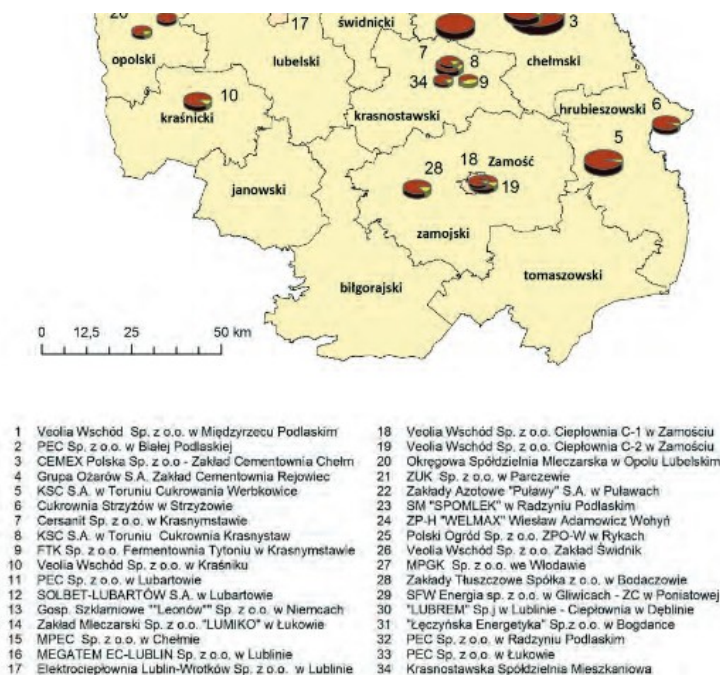
POWIETRZE

Wg danych zamieszczonych w „Raporcie o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2017 r.” zanieczyszczenia emitowane do powietrza należą do najbardziej niebezpiecznych, gdyż rozprzestrzeniają się w sposób niekontrolowany, bezpośrednio oddziałują na człowieka i mogą mieć negatywny wpływ na inne komponenty środowiska. Ogólnie substancje zanieczyszczające powietrze można podzielić na pyłowe i gazowe, głównym ich źródłem jest emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności człowieka, jak również emisja naturalna.

W zależności od rodzaju źródła emisji zanieczyszczeń powietrza wyróżnia się: emisję punktową pochodzącą z energetyki zawodowej, procesów technologicznych i innych jednostek organizacyjnych wprowadzających zanieczyszczenia w sposób zorganizowany, emisję powierzchniową z sektora komunalno-bytowego, emisję liniową ze źródeł związanych z transportem, emisję z rolnictwa, w tym z pól uprawnych i hodowli, emisję naturalną pochodzącą od lasów (emisja biogenna), emisję niezorganizowaną z kopalń i hałd.

Stan aerosanitarny powietrza w Tomaszowie Lubelskim kształtowany jest głównie przez emisję niską (tzw. kominową) oraz emisję z dróg publicznych. Wpływ może mieć również emisja z kilku dużych źródeł

emisji, które zostały zaliczone do grupy 34 dużych źródeł emisji w województwie lubelskim (tj. emitujących powyżej 100Mg zanieczyszczeń łącznie w skali roku) zlokalizowanych w Zamościu tj. Veolia Wschód Spółka z o. o. Ciepłownia C-1 oraz C-2 (zwłaszcza w przypadku wiatrów z sektora północnego i północno-zachodniego). Istotny wpływ ma również emisja z dróg publicznych oraz emisja niską tzw. kominową z indywidualnych systemów grzewczych lokalnych zakładów produkcyjnych oraz zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej.

Mapa 2. Emisja zanieczyszczeń powietrza ze źródeł punktowych o łącznej ilości powyżej 100 Mg w 2017 r. – bez CO₂ (źródło: Baza emisji IMOILERM S.A., WIOŚ „EkoPłatnik”)

Źródło: WIOŚ Raport o stanie środowiska woj. lubelskiego w 2017 r.

W celu uzyskania informacji o poziomach stężeń substancji zanieczyszczających powietrze wojewódzki inspektor ochrony środowiska każdego roku dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu za rok poprzedni (art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. 2017, poz. 519). Analizy i oceny poziomów stężeń zanieczyszczeń dokonuje się w strefach. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U.2012, poz. 914), na terenie województwa lubelskiego zdefiniowane są dwie strefy. Są to: - aglomeracja lubelska obejmująca miasto Lublin, - strefa lubelska obejmującą pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji.

Wg danych zamieszczonych w „Raporcie o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2015r.” stan czystości powietrza wg kryterium ochrony zdrowia oraz kryterium ochrony roślin w Tomaszowie Lubelskim nie odbiega od stanu w całej lubelskiej strefie monitoringu i oceny powietrza. Wg kryterium ochrony zdrowia w 2016r. w **strefie lubelskiej** do której należy Miasto Tomaszów Lubelski dotrzymane były standardy jakości powietrza za wyjątkiem: PM10 klasa C, O₃ klasa D₂ oraz BaP klasa C.

Tabela 6. Klasy stref uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. według kryteriów ochrony zdrowia (źródło: WIOŚ)

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	NO ₂	PM10	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	O ₃ ²⁾	Pb	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5
aglomeracja lubelska	PL0601	A	A	C	A	A	A	D ₂	A	A	A	A	C	A
strefa lubelska	PL0602	A	A	C	A	A	A	D ₂	A	A	A	A	C	A

klasa A – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego,
klasa C – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach powyżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego,
klasa D₂ – klasa strefy o stężeniach ozonu przekraczających poziom celu długoterminowego,
¹⁾ – wg poziomu docelowego,
²⁾ – wg poziomu celu długoterminowego.

Źródło: WIOŚ Raport o stanie środowiska woj. lubelskiego w 2017r.

W wyniku przeprowadzonej klasyfikacji za 2017 r. ze względu na kryteria ochrony roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefę lubelską zaliczono do klasy A, natomiast ze względu na stwierdzone przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu - do klasy D₂.

Tabela 8. Klasy stref uzyskane w ocenie rocznej za 2017 r. według kryteriów ochrony roślin (źródło: WIOŚ)

Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla zanieczyszczeń			
		SO ₂ ¹⁾	NO _x ¹⁾	O ₃ ²⁾	O ₃ ³⁾
strefa lubelska	PL0602	A	A	A	D ₂

klasa A – klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego,

klasa D₂ – klasa strefy dla ozonu o stężeniach powyżej poziomu celu długoterminowego,

- 1) – wg poziomu dopuszczalnego,
- 2) – wg poziomu docelowego,
- 3) – wg poziomu celu długoterminowego

Źródło: WIOŚ Raport o stanie środowiska woj. lubelskiego w 2017 r.

WODY

Zgodnie z ustawą Prawo wodne, monitoring wód powierzchniowych prowadzony jest w celu pozyskania informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód (jcw). Szczegółowe zasady planowania i realizacji programów monitoringu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 19 lipca 2016 r. w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych (Dz. U. poz. 1178). Monitoring wód powierzchniowych w 2017 roku realizowany był zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa lubelskiego na lata 2016 - 2020”.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) jako podstawowy dokument prawa wspólnotowego ustanawia ramy i określa ogólny kierunek działania w dziedzinie polityki wodnej. Art. 4 RDW wyznacza cele środowiskowe, których osiągnięcie, w szczególności poprzez realizowanie programów działań, jest koordynowane w całym obszarze dorzecza.

Wpływ na stan jakościowy wód mają zanieczyszczenia zarówno ze źródeł punktowych, jak i obszarowych.

Wody powierzchniowe płynące (Charakterystyka monitoringu jcwp rzecznych w 2017 r.).

Klasyfikacją elementów biologicznych w 2017 roku objęto 52 jcw, w tym 39 naturalnych i 13 silnie zmienionych lub sztucznych. W 2017 roku jcw na terenie Tomaszowa Lubelskiego nie były badane.

Oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonano porównując wyniki oceny stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego. Jednolitą część wód oceniono jako będącą w dobrym stanie, gdy jej stan chemiczny był dobry i jednocześnie gdy jej stan lub potencjał ekologiczny były co najmniej dobre. Jeśli chociaż jeden z tych warunków nie został dotrzymany, stan wód określono jako zły. Stan wód określono również jako zły w przypadku, kiedy nie dokonano oceny stanu chemicznego, a stan/potencjał ekologiczny jednolitej części wód określono jako umiarkowany, słaby, bądź zły. W 2013 roku oceniono stan 43 z 45 przebadanych jednolitych części wód w tym Sołokija od źródeł do granic RP (dla 2 jcw nie określono stanu wód, ponieważ nie dokonano oceny stanu chemicznego, a stan ekologiczny określono jako dobry), z czego 20 jcw oceniono na podstawie kompletu elementów składowych, tzn. stanu/potencjału ekologicznego i stanu chemicznego. Stan pozostałych 23 jcw określono na podstawie stanu/potencjału ekologicznego, zgodnie z zasadą podaną powyżej. Stan dobry wód osiągnęły 4 jednolite części wód (9,1%), natomiast 39 jcw (90,9%) osiągnęło zły stan wód.

Ocenę stanu jednolitej części wód powierzchniowych Sołokija od źródeł do granic RP badanych w roku 2013 przedstawiono w tabeli poniżej

Nazwa ocenianej jow	Kod ocenianej jow	Kod reprezentatywnego punktu pomiarowego kontrolnego	Nazwa reprezentatywnego punktu pomiarowego kontrolnego	Typ abiotyczny	Stwierdzona lub szkodliwa jow (T/N)	Program monitoringu (MD, MO lub MB)	Klasa elementów BIOLOGICZNYCH	Klasa elementów	Klasa elementów FIZYKOCHIMICZNYCH	Klasa elementów FIZYKOCHEMICZNYCH Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	STAN /POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	Ocena spełnienia wymagań dodatkowych dla obszarów chronionych	STAN /POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	STAN CHEMICZNY	STAN
Sołokija od źródeł do granic RP	PLRW2000726614591	PL01S1101_1531	Sołokija - Wierzbica	7	N	MO	IV	I	PSD	I	Umiarkowany	NIE [MOEU]	UMIARKOWANY	DOBRY	ZŁY

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2013 r. WIOŚ Lublin.

Objaśnienia do tabeli: MOEU - obszary chronione wrażliwe na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Wody podziemne

Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o ich stanie chemicznym, niezbędnych do zarządzania zasobami wodnymi oraz oceny skuteczności podejmowanych w tym zakresie działań. Monitoring jakości wód podziemnych w ramach sieci krajowej realizowany był przez Państwowy Instytut Geologiczny (PIG) – Państwowy Instytut Badawczy na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Badania chemizmu wód podziemnych wykonywane były zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2016-2020”.

W roku 2017 na obszarze województwa lubelskiego badania prowadzone były w 25 punktach pomiarowych na obszarach jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) nr: 67, 89 oraz 91. Natomiast w 2016 r. sieć obejmowała 95 punktów pomiarowych na obszarach JCWPd nr 66, 67, 75, 87, 88, 89, 90, 91, 118, 119, 120, 121 i 136 z tego jeden na terenie Tomaszowa Lubelskiego (121).

Klasyfikacja jakości oraz ocena stanu chemicznego wód podziemnych na podstawie monitoringu diagnostycznego w Mieście Tomaszów Lubelski w 2016 r. wg badań PIG PIB w Warszawie (źródło: GIOŚ).

Nr punktu Monbada	Identyfikator UE punktu	Miejscowość	Powiat	Nr JCWPd	Charakter zwiędzia dla	Rodzaj otworu	Użytkowanie terenu	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń IV klasy	Wskaźniki fizykochemiczne w zakresie stężeń V klasy	Klasa jakości - wskaźniki organiczne	Klasa jakości w punkcie	Stan chemiczny w punkcie
1667	PL2000121_015	Tomaszów Lubelski	tomaszowski	121	S	stwiercona	Lasy			I	III	DOBRY

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2016 r. WIOŚ Lublin.

Hałas

Zagrożenie hałasem to bardzo istotny problem cywilizacyjny. Hałas, jako zanieczyszczenie szkodliwe dla zdrowia, uciążliwe i powodujące dyskomfort funkcjonowania człowieka w środowisku, podlega unormowaniom i jest ewidencjonowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w ramach monitoringu hałasu oraz działalności kontrolnej. W województwie lubelskim głównym zagrożeniem dla klimatu akustycznego jest hałas komunikacyjny, a dominującym w tej kategorii jest hałas drogowy (uliczny), który jest związany przede wszystkim z ruchem samochodowym i stanowi zagrożenie na terenach zurbanizowanych.

Emisja hałasu w województwie lubelskim jest głównie pochodzenia komunikacyjnego. Wzrastające natężenie poziomu hałasu jest spowodowane powiększającą się liczbą pojazdów. Ochronie przed hałasem podlegają między innymi trendy zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej i zagrodowej. Dla określenia dopuszczalnych poziomów hałasu, zostały określone wskaźniki, dla których zostały określone poziomy dopuszczalne mające zastosowanie przy:

- prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania map akustycznych oraz programów ochrony środowiska przed hałasem,
- ustalaniu i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby.

Sporządzenie oceny stanu akustycznego środowiska w województwie lubelskim należy do Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska. Ocena dotyczy terenów nie objętych obowiązkiem opracowywania map akustycznych (art. 117 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska). Poziomy dopuszczalne hałasu (tabela 1) zawarte są w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014, poz. 112).

W ramach monitoringu hałasu w 2014 r. WIOŚ w Lublinie wykonał badania hałasu komunikacyjnego w 10 punktach pomiarowych w tym pomiary krótkookresowe w 2014 r. prowadzono w Tomaszowie Lubelskim w 2 punktach: przy ul. Lwowskiej oraz w punkcie przy ul. Zamojskiej, przekroczenia stwierdzono w obu punktach: przy ul. Lwowskiej, sięgające: 4 dB w dzień i 7 dB w nocy oraz w punkcie przy ul. Zamojskiej, wynoszące: 2,9 dB w dzień i 7,3 dB nocą. W kolejnych latach poziom hałasu w Tomaszowie Lubelskim nie był badany.

10. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektowanej zmiany dokumentu będą kontynuowane dotychczasowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i dotychczasowy sposób użytkowania terenu, który jest w umiarkowanym stopniu kolizyjny w stosunku do środowiska, w tym systemu przyrodniczego miasta oraz obszarów chronionych (obszary NATURA 2000). W przypadku braku realizacji projektowanej zmiany planu, teren będzie użytkowany zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego zatwierdzonym uchwałą Rady Miejskiej nr XXX/302/2005 z dnia 18 listopada 2005 roku. Obecne przeznaczenie terenu (działka nr 30/1 i 30/2) zgodnie z obowiązującym planem zagospodarowania przestrzennego to zabudowa mieszkaniowa i usługowa (*IMNn., UC- teren zabudowy mieszkaniowej i usługowej nieuciążliwej*). Obowiązujący plan wprowadza obowiązek: zaopatrzenie w wodę z wodociągu miejskiego, odprowadzanie ścieków do kanalizacji miejskiej, zaopatrzenie w ciepło- lokalne źródło ciepła z wykorzystaniem ekologicznych paliw- gaz ziemny, olej opałowy; usuwanie nieczystości stałych do kontenerów i wywóz na miejskie składowisko odpadów komunalnych. Wprowadzona zabudowa mieszkaniowa i usługowa i tereny utwardzone znacznie ograniczyły tereny biologicznie czynne. Zabudowa mieszkaniowa i usługowa generuje antropopresję na środowisko przyrodnicze poprzez wytwarzanie odpadów komunalnych, ścieków bytowych, wytwarzanie spalin energetycznych, zagrożenia dla klimatu akustycznego poprzez wzrost poziomu hałasu komunikacyjnego i generowanego z zabudowy.

Identyfikacja tendencji zmian środowiska przy braku realizacji zmian planu jest więc oceną oddziaływania na środowisko i identyfikacją tendencji zmian w środowisku wg aktualnie istniejących funkcji terenu z uwzględnieniem ustalonej w obowiązującym planie funkcji docelowej. Oddziaływania istniejącej funkcji przestrzenno-gospodarczej terenów, wynikające z charakteru elementów środowiska i funkcji ekologicznych (*istniejący wzorzec ekologiczny terenu*), stanu elementów w środowiska wg PMŚ, zapotrzebowania na zasoby naturalne i emisji do środowiska oceniono w skali 3-stopniowej :

- negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne,
- negatywne umiarkowane, które powinny być metodami planistycznym i ograniczane ,
- negatywne znaczące, które powinny być metodami planistycznymi ograniczane do poziomu umiarkowanego lub wymagają rozwiązań alternatywnych (zmiana lokalizacji , ograniczenie terenu lub intensywności zabudowy, ustalenie warunków brzegowych korzystania ze środowiska).

Pozwoli to na porównanie skutków środowiskowych istniejącej funkcji terenu oraz nowej funkcji po zmianie dokumentu.

Tabelaryczne zestawienie przedstawia syntezę oddziaływań na środowisko w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.

Podmiot oddziaływania	bezpośrednie	pośrednie	Wtórne	skumulowane	krótko terminowe	średnio terminowe	długo terminowe	stałe	chwilowe	Poziom z pominięciem chwilowych
Różnorodność biologiczna	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Ludzie	Ns	Ns					Nu	Ns/Nu	Nu	Nu
Zwierzęta	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Rośliny	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Wody	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Powietrze	Ns	Ns					Ns	Ns	Nu	Ns
Powierzchnia ziemi	Ns	Ns					Nu	Ns	Ns	Ns
Krajobraz	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Klimat	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Zasoby naturalne	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Zabytki	-	-					-	-	-	-
Dobra materialne	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns
Obszary Natura 2000 Rostocze PLB060012,	-	-					-	-	-	-
Obszary Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021	-	-					-	-	-	-
Przyrodnicze obszary funkcjonalne :System Przyrodniczy Miasta ,ECONET PL – międzynarodowy obszar węzłowy 21K -	-	-					-	-	-	-
Oddziaływanie ustaleń obowiązującego Planu	Ns	Ns					Ns	Ns	Ns	Ns

Ns - oddziaływania negatywne słabe (pomijalne) , Nu oddziaływania negatywne umiarkowane (działania minimalizujące) , NZ negatywne znaczące (ograniczenie do umiarkowanego albo poszukiwanie rozwiązań alternatywnych), P- oddziaływania pozytywne

Obecne ustalenia Planu generują głównie oddziaływania negatywne słabe, które traktowane są jako pomijalne. Oddziaływania umiarkowane związane są z fazą realizacji funkcji i zaliczają się do chwilowych i przemijających.

11. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań (powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru) wynikających z realizacji zapisów Planu.

12. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony innych obszarów i obiektów chronionych.

Forma ochrony	Cel środowiskowy	Zidentyfikowany problem	Sposób i zakres uwzględnienia w projekcie dokumentu	Prawdopodobny skutek środowiskowy	Możliwe rozwiązania chroniące
ochrona na podstawie ustawy o ochronie przyrody					
Natura 2000 Rostocze PLB060012	Utrzymanie populacji gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk	BRAK	-	-	-
Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 Dolina Sołokiji PLB060021	Utrzymanie populacji gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk	BRAK	-	-	-
Ochrona planistyczna					
System przyrodniczy miasta i inne przyrodnicze obszary funkcjonalne Obszar węzłowy o znaczeniu krajowym 21K - Południoworostoczańskim, który jest elementem Koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET -PL,	Utrzymanie lub odtworzenie funkcji ekologicznych.	BRAK	-	-	-
Projektowany Transgraniczny Rezerwat Biosfery "Rostocze" (projektowany obszar Polsko-Ukraiński)		BRAK	-	-	-
GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm –Lublin)	Utrzymanie stanu dobrego wód kredowych	BRAK	-	-	-
Zlewnia górnego Wieprza	Utrzymanie warunków hydrologicznych i ekologicznych	BRAK	-	-	-
Jednolite części wód powierzchniowych: jcwpl RW2000726614591 Sołokija od źródeł do granic RP	Utrzymanie stanu dobrego wód jcwpl	BRAK	-	-	-
Jednolite części wód podziemnych jcwpl PLGW2000121.	Utrzymanie lub uzyskanie stanu dobrego wód	BRAK	-	-	-

13. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Poziom międzynarodowy lub wspólnotowy	Cele środowiskowe poziomu międzynarodowego lub wspólnotowy	Poziom krajowy	Poziom wojewódzki	Zidentyfikowane problemy środowiska	Sposób i zakres uwzględnienia w dokumencie	Prawdopodobny skutek środowiskowy/ możliwe rozwiązania chroniące
DYREKTYWA RADY 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (ze zmianami)	Ochrona wszystkich gatunków ptaków wymienionych w załącznikach wraz z ich siedliskami (tworzenie obszarów chronionych, utrzymywanie i zagospodarowywanie zgodnie z wymaganiami ekologicznymi siedlisk w strefach chronionych i poza nimi, odtwarzanie zniszczonych biotopów, tworzenie biotopów). Ochrona pozostałych gatunków na podstawie rozporządzeń wykonawczych o ochronie gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j Dz. U. 2016. 2134 z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze (ochrona gatunkowa, obszary chronione, w tym obszary Natura 2000 „ptasie”)	(PZPWL 2015) <i>Zasady ogólne:</i> 1)Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję. 2)Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej. 3)Tworzenie układów przestrzennych sieci dystrybucyjnych sprzyjających rozwojowi społeczno - gospodarczemu. <i>Zasady szczegółowe:</i> 1)Oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne. 2) Dbalność o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami. 3)Zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt. 4)Przywracanie drożności dolinnym korytarzom ekologicznym. 5)Uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych	BRAK	-	-
DYREKTYWA RADY 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.	Ochrona siedlisk oraz gatunków innych niż ptaki, wymienionych w załącznikach do Dyrektywy. Ochrona pozostałych gatunków na podstawie rozporządzeń wykonawczych o ochronie gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j Dz. U. 2016. 2134 z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze (ochrona gatunkowa)	(PZPWL 2015) j.w.	BRAK	-	-

<p>RAMOWA DYREKTYWA WODNA 2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r.</p>	<p>Ustanawia ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki, wprowadzenie wspólnej europejskiej polityki wodnej. Zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju. Cele środowiskowe: utrzymanie lub uzyskanie dobrego stanu wód</p>	<p>USTAWA z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. 2017 poz. 1566 z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasada szczegółowa:</i> Kompleksowa ochrona ekosystemów rzecznych przed degradacją obejmująca koryta rzek oraz obszary przyrzeczne z podziemnymi zasobami wód aluwialnych.</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Konwencja o ochronie gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk, 1979, Berno (Dz.U. z 1996 r. Nr 58 poz. 263);</p>	<p>Ochrona siedlisk dzikiej fauny i flory w szczególności siedlisk gatunków wymienionych w załączniku I i II Konwencji. Państwa powinny zwracać szczególną uwagę na obszary ważne dla gatunków wędrownych, wymienionych w załączniku II i III, które znajdują się na szlakach ich wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania lub pierzenia.</p>	<p>Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2016. 2134 z późn. zm) oraz przepisy wykonawcze</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasady ogólne:</i> 1)Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję. 2)Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej. <i>Zasady szczegółowe:</i> 1)Oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne. 2)Dbalność o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami. 3)Zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt. 4)Przywracanie drożności dolinym korytarzom ekologicznym. 5)Uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Konwencja o różnorodności biologicznej, 1992, Rio de Janeiro (Dz. U. z 2002 r. Nr 118, poz.1532);</p>	<p>Ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie. Poprawa stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju.</p>	<p>Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2016. 2134 z późn. zm), Uchwała nr 213 Rady Ministrów z dnia 6 listopada 2015 r.w sprawie zatwierdzenia „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 (MP 2015 poz.1207)</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasady ogólne:</i> 1)Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję. 2)Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej. <i>Zasady szczegółowe:</i> 1)Oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne. 2)Dbalność o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami. 3)Zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt. 4)Przywracanie drożności dolinym korytarzom ekologicznym. 5)Uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

<p>Konwencja o ochronie migrujących gatunków dzikich zwierząt, 1979, Bonn (Dz. U. z dn. 10 stycznia 2003 r.);</p>	<p>Ochrona i zarządzanie gatunkami wędrownymi</p>	<p>Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2016. 2134 z późn. zm). Obszary Natura 2000.</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasady ogólne:</i> 1)Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego do cech naturalnych, predyspozycji, walorów i odporności środowiska na antropopresję. 2)Zapewnienie spójności i ciągłości przestrzeni przyrodniczej. <i>Zasady szczególne:</i> 1)Oszczędne wykorzystywanie otwartej przestrzeni na cele inwestycyjne. 2)Dbłość o integralność obszarów cennych przyrodniczo i ich łączność z innymi obszarami. 3)Zwiększanie przenikalności barier utrudniających migrację zwierząt. 4)Przywracanie drożności dolinnym korytarzom ekologicznym. 5)Uwzględnianie warunków środowiskowych w lokalizowaniu urządzeń produkujących energię ze źródeł odnawialnych.</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Europejska Konwencja Krajobrazowa, Florencja, październik 2000 Konwencja Krajobrazowa, Florencja, październik 2000 r.</p>	<p>Promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Ustawa ustala zasady ochrony krajobrazu. Cel środowiskowy : utrzymanie tożsamości kulturowej.</p>	<p>Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774, 1688)</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasada ogólna:</i> Integrowanie walorów kulturowych z przestrzenią społeczno-gospodarczą regionu. <i>Zasada szczególna:</i> 1)Zachowywanie i ucztylnianie istniejących wartości estetyczno-widokowych związanych z rzeźbą terenu oraz jego naturalnym i kulturowym pokryciem. 2)Dążenie do redukcji kolizji krajobrazowych i estetycznych we wszelkich zmianach zagospodarowania.</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>
<p>Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, 1992, Nowy York, (Dz. U. z 1996 r. Nr 53 poz. 238) oraz Protokół do Konwencji, 1997, Kyoto;</p>	<p>Założenia międzynarodowej współpracy dotyczącej ograniczenia emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia. Uwzględnianie ekstremalnych zjawisk klimatycznych generujących zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych.</p>	<p>Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2016 poz.353 t.j. z późn. zm.) „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywa do roku 2030”.</p>	<p>(PZPWL 2015) <i>Zasada ogólna:</i> Zapobieganie w zagospodarowaniu przestrzennym kolizjom funkcjonalnym tworzącym zagrożenia dla bezpieczeństwa publicznego. <i>Zasada szczególna:</i> 1)Zachowanie drożności fluwialnej dolin dla zapewnienia naturalnego wpływu wód wezbraniowych. 2)Wprowadzanie ograniczeń w sposobie zagospodarowania i użytkowania terenu na obszarach zagrożonych powodzią.</p>	<p>BRAK</p>	<p>-</p>	<p>-</p>

14. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne.

Termin „znaczące oddziaływanie na środowisko” nie został zdefiniowany w ustawie Prawo ochrony środowiska, która go wprowadziła ani w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Logicznym wydaje się stanowisko znajdujące potwierdzenie w literaturze specjalistycznej oraz rozstrzygnięciach administracji i orzecznictwie sądowym, że o znaczącym oddziaływaniu na środowisko możemy mówić w sytuacji naruszenia określonych prawem standardów jakości powietrza, wód powierzchniowych, gleb, poziomu hałasu i promieniowania elektromagnetycznego. Natomiast przez znaczące negatywne oddziaływanie na obszar NATURA 2000, zgodnie z definicją zawartą w ustawie o ochronie przyrody rozumie się oddziaływanie na cele ochrony obszaru NATURA 2000, w tym w szczególności działania mogące: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar NATURA 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony lub pogorszyć integralność obszaru lub jego powiązania z innymi obszarami (art.33). Tak więc, nie wszystkie oddziaływania negatywne są oddziaływaniami znaczącymi.

Wprowadzenie zmian zasięgu przestrzennego funkcji terenu, zmiany rodzaju funkcji lub zmiany parametrów i zasad jej kształtowania wiąże się zazwyczaj ze zmianą oddziaływania na elementy środowiska i funkcje ekologiczne. W celu zidentyfikowania źródeł potencjalnych oddziaływań negatywnych znaczących oraz podmiotów narażonych na oddziaływania negatywne znaczące dokonano analizy oddziaływań wynikających z miejsca lokalizacji funkcji gospodarczych (cech elementów środowiska i funkcji ekologicznych terenu w miejscu lokalizacji i w otoczeniu) i jej intensywności (wskaźnik zabudowy, wskaźnik terenów biologicznie czynnych, wysokość zabudowy itd.), z zapotrzebowania danej funkcji na zasoby naturalne oraz możliwych emisji do środowiska w skali 3-stopniowej: negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne, negatywne umiarkowane, które powinny być metodami planistycznym i ograniczane, negatywne znaczące, które powinny być metodami planistycznymi ograniczane do poziomu umiarkowanego lub wymagają rozwiązań alternatywnych (zmiana lokalizacji, ograniczenie terenu lub intensywności zabudowy, ustalenie warunków brzegowych korzystania ze środowiska).

Pozwoli to na porównanie skutków środowiskowych istniejącej funkcji terenu oraz nowej funkcji po zmianie dokumentu. Wyniki analiz wg skali 3-stopniowej zestawiono w macierzy oraz przedstawiono w formie o zmianie dokumentu. Zestawiono wyniki analiz w formie macierzy elementów środowiska i rodzajów oddziaływania oraz opisano rodzaj i poziom oddziaływania. **Przyjęto, że jeżeli występuje oddziaływanie negatywne znaczące, niezależnie od jego charakteru (z pominięciem chwilowych) oraz na przynajmniej jeden składnik środowiska oddziaływanie ustaleń dokumentu uznaje się za negatywne znaczące.**

Podmiot oddziaływania	Bezpośrednie	pośrednie	Wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stale	chwilowe	Poziom z pominięciem chwilowych
Różnorodność biologiczna	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Ludzie	Nu	Ns	-	-	-	-	Ns/Nu	Ns/Nu	Ns/Nu	Ns/Nu
Zwierzęta	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Rośliny	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Wody	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Powietrze	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Powierzchnia ziemi	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Krajobraz	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Klimat	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Nu	Ns
Zasoby naturalne	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Zabytki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dobra materialne	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns
Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obszar Natura 2000 PLB060021	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przyrodnicze obszary funkcjonalne :System Przyrodniczy Miasta ,ECONET PL – międzynarodowy obszar węzłowy 21K -	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--
Oddziaływanie ustaleń projektu Planu	Ns	Ns	-	-	-	-	Ns	Ns	Ns	Ns

Ns - oddziaływania negatywne słabe (pomijalne) , Nu oddziaływania negatywne umiarkowane (działania minimalizujące) , Nz- negatywne znaczące (ograniczanie do umiarkowanego albo poszukiwanie rozwiązań alternatywnych), P- oddziaływania pozytywne.

14.1 Oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Obszar	Cel środowiskowy	Przedmiot ochrony	Opis oddziaływania	Poziom oddziaływania/rozwiązania chroniące
Obszar Natura 2000 Roztocze PLB060012	Utrzymanie populacji gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk	PTAKI wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: <i>A022 Ixobrychus minutus</i> bączek zwyczajny, <i>A030 Ciconia nigra</i> bocian czarny; <i>A031 Ciconia ciconia</i> bocian biały; <i>A060 Aythya nyroca</i> podgorzałka; <i>A072 Pernis apivorus</i> trzmiełojad; <i>A089 Aquila pomarina</i> orlik krzykliwy, <i>A122 Crex crex</i> derkacz, <i>A193 Sterna hirundo</i> rybitwa rzeczna, <i>A196 Chlidonias hybrida</i> rybitwa białowąsa; <i>A215 Bubo Bubo</i> puchacz, <i>A220 Strix uralensis</i> puszczyk uralski, <i>A224 Caprimulgus europaeus</i> lelek zwyczajny; <i>A234 Picus canus</i> dzięcioł zielono siwy <i>A236 Dryocopus martius</i> dzięcioł czarny, <i>A239 Dendrocopos leucotos</i> dzięcioł białogłowy, <i>A307 Sylvia nisoria</i> jarzębatka, <i>A320 Ficedula parva</i> muchołówka mała; <i>A321 Ficedula albicollis</i> muchołówka białoszyja <i>A338 Lanius collurio</i> gąsiorek, <i>A429 Dendrocopos syriacus</i> , dzięcioł białoszyi oraz regularnie występujące Ptaki Migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG : <i>A207 Columba oenas</i> gołąb siniak, <i>A261 Motacilla cinerea</i> pliszka górska;	Obszar zamiany planu położony jest poza obszarami Natura 2000. Obszar Natura 2000 PLB060012 Roztocze znajduje się w odległości ok. 1 km od granicy obszaru zmiany planu. Realizacja ustaleń projektu planu miejscowego nie stwarza zagrożenia dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk w jego otoczeniu ze względu na charakter ustaleń projektu planu i jego odległości od form ochrony przyrody.	-
Obszar Natura 2000 PLB060021 Dolina Sołokiji.	Utrzymanie populacji gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk	Przedmiotem obszaru ochrony są gatunki ptaków wymienione w Standardowym Formularzu Danych z oceną ogólną A, B lub C oraz ich siedliska wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 2009/147/WE (79/409/EWG): rybitwa białowąsa, dzięcioł białoszyi, dekracz.	Obszar zamiany planu położony jest poza obszarami Natura 2000. Obszar Natura 2000 PLB060021 Dolina Sołokiji znajduje się w odległości ok. 1,9 km od granicy obszaru zmiany planu. Realizacja projektu planu miejscowego nie stwarza zagrożenia dla gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony oraz ich siedlisk w jego	-

			otoczeniu ze względu na charakter ustaleń projektu planu i jego odległości od form ochrony przyrody.	
--	--	--	--	--

Ponadto, zgodnie z art. 33. 1. ustawy o ochronie przyrody zabrania się w w/w obszarach Natura 2000 podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Przez gatunek o znaczeniu priorytetowym - gatunek zagrożony, w odniesieniu do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się - spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000; Zgodnie z art. 34 ustawy o ochronie przyrody, jeżeli przemawiają za tym konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym, i wobec braku rozwiązań alternatywnych, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska, a na obszarach morskich - dyrektor właściwego urzędu morskiego, może zezwolić na realizację planu lub działań, mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000 lub obszary znajdujące się na liście, o której mowa w art. 27 ust. 3 pkt 1, zapewniając wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

W przypadku gdy znaczące negatywne oddziaływanie dotyczy siedlisk i gatunków priorytetowych, zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, może zostać udzielone wyłącznie w celu: ochrony zdrowia i życia ludzi; zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego; uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego; wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Oznacza to, że na etapie konstruowania ustaleń projektu planu należy zachować zgodność ustaleń z wymogami ochrony przyrody w obszarach NATURA 2000 poprzez eliminowanie rozstrzygnięć kolizyjnych lub poszukiwanie rozwiązań alternatywnych.

14.2 Oddziaływania na elementy środowiska.

Podmiot oddziaływania	Opis oddziaływania z uwzględnieniem zależności między elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.	Poziom oddziaływanie	Możliwość ograniczenia poziomu lub wyeliminowania
różnorodność biologiczna	Przedmiotowa zmiana planu wprowadza nową funkcję mieszkalną wielorodzinną w obrębie istniejącej zabudowy, teren jest zabudowany i zabrukowany w związku z powyższym przedmiotowa zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów Lubelski nie stwarza zagrożenia dla skuteczności ochrony różnorodności biologicznej w otoczeniu, w tym w obszarach Natura 2000, na poziomie ekosystemowym i gatunkowym.	Negatywny słaby	-
ludzie	O znaczącym oddziaływaniu na środowisko (zdrowie ludzi) można mówić w sytuacji, gdy przekraczane są standardy emisyjne (dopuszczalne normy zanieczyszczeń) określone w przepisach o ochronie środowiska. Stan środowiska w Mieście Tomaszów Lubelski w świetle wyników badań PMS w latach 2000-2017 należy uznać za dobry. Zmiana funkcji terenu nie będzie generować znaczących negatywnych obciążeń środowiska, w tym znaczącego pogorszenia warunków aerasanitarnych i akustycznych. Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny mieszkaniowo-usługowe, zaliczają się do terenów chronionych przed hałasem. Uciążliwym zjawiskiem w obszarze zabudowy wielorodzinnej może być hałas komunikacyjny w związku z tym, że teren znajduje się w sąsiedztwie drogi krajowej. Hałas stanowi specyficzną formę uciążliwości antropogenicznych dla środowiska, wpływając przede wszystkim na warunki życia ludzi. W rejonie obszaru opracowania głównymi grupami hałasu są: <ul style="list-style-type: none"> • hałas komunikacyjny (samochodowy) z drogi krajowej nr 17 klasy GP • hałas osiedlowy i terenów koncentracji usług. Hałas samochodowy występuje głównie z ul. Lwowskiej z drogi krajowej nr 17 klasy GP, stanowi to potencjalne źródło hałasu ze względu na duże natężenie ruchu (jest to główna trasa tranzytowa do granicy z Ukrainą). W celu ochrony przed hałasem komunikacyjnym wyznaczono linie zabudowy od drogi publicznej. Również planowana budowa S17 obwodnicy Tomaszowa Lubelskiego w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy klimatu akustycznego miasta w tym ul. Lwowskiej.	Negatywny umiarkowany/słaby	W celu zminimalizowania negatywnego wpływu hałasu na ludzi poprzez wprowadzenie ustaleń: <ul style="list-style-type: none"> • zastosowanie zieleni izolacyjnej przylegającej do linii rozgraniczającej z drogą krajową teren z wyjątkiem wjazdów z drogi krajowej oraz dróg wewnętrznych. • realizacja nowej zabudowy w sposób uwzględniający uciążliwość ulicy, między innymi poprzez zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych ograniczających uciążliwość akustyczną w budynkach, obiektach i pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
zwierzęta	Przedmiotowa zmiana planu wprowadza nową funkcję mieszkalną wielorodzinną w obrębie istniejącej zabudowy. Ustalenia zmiany planu nie będą mieć istotnego wpływu na istniejące warunki bytowania i rozrodu fauny w ostojach leśnych, wodnych i torfowiskowych w otoczeniu oraz drożność rzeczno-łąkowych korytarzy ekologicznych.	Negatywny słaby	-
rośliny	Przedmiotowa zmiana planu wprowadza funkcję mieszkalną wielorodzinną w obrębie istniejącej zabudowy, teren jest już zabudowany i zabrukowany. Zmiana planu nie stwarza zagrożenia dla cennych zbiorowisk roślinnych (leśnych, torfowiskowych, kserotermicznych) w otoczeniu.	Negatywny słaby	-
wody	Ustalenia zmiany planu nie będą generować zagrożeń ilościowych i jakościowych dla wód GZWP Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość) oraz wód czwartorzędowych i powierzchniowych ze względu na prawidłowe rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami. Skala wyznaczonych terenów oraz ustalone warunki zaopatrzenia w wodę oraz warunki odprowadzania i oczyszczania ścieków gwarantują bezpieczeństwo ekologiczne, a tym samym brak prawdopodobieństwa negatywnego znaczącego oddziaływania na jakość i ilość wód podziemnych i powierzchniowych tj. na cele środowiskowe określone dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych.	Negatywny słaby	-

powietrze	Zmiana funkcji terenu z zabudowy mieszkaniowej i usługowej na mieszkaniową wielorodzinną wiąże się z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych do powietrza z tzw. emitorów niskich, głównie z indywidualnych systemów grzewczych oraz z silników samochodowych na etapie funkcjonowania. Z analizy skali wyznaczonych terenów oraz w związku z dostępnością niskoemisyjnych nośników energii cieplnej oddziaływanie na środowisko powodowane emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłów do powietrza nie będzie mieć znaczącego negatywnego oddziaływania na stan aerosanitarny i warunki bytowania ludzi w otaczających terenach zabudowy mieszkaniowej oraz roślin. Projekt planu dopuszcza zaopatrzenie w ciepło z wykorzystaniem energii cieplnej ze źródeł odnawialnych. Potencjalne oddziaływania wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza można zaliczyć do negatywnych na poziomie słabym o charakterze stałym z okresowymi wzrostami emisji w sezonie grzewczym.	Negatywny słaby	-
powierzchnia ziemi/ gleby	Przedmiotowa zmiana planu wprowadza funkcje mieszkalną wielorodzinną w obrębie istniejącej zabudowy w związku z powyższym ustalenia projektu planu nie będą generować działań związanych z istotną zmianą ukształtowania powierzchni ziemi. Nie wystąpią trwale znaczące zmiany ukształtowania. Nie ma możliwości prognozowania rodzajów i ilości odpadów. Wielkość odpadów z wyznaczonych terenów funkcyjnych nie będzie istotnym obciążeniem dla systemu gromadzenia i utylizacji odpadów na terenie miasta. Oddziaływania negatywne na elementy środowiska powodowane wytwarzaniem, czasowym gromadzeniem i utylizacją odpadów nie będzie mieć znaczącego oddziaływania na stan aerosanitarny i warunki bytowania ludzi, powierzchnie ziemi i gleby oraz wody podziemne i powierzchniowe.	Negatywny słaby	-
krajobraz	Przedmiotowa zmiana planu wprowadza funkcje mieszkalną wielorodzinną w obrębie istniejącej zabudowy w związku z powyższym ustalenia projektu planu nie będą generować działań związanych z istotną zmianą krajobrazu.	Negatywne słabe	-
klimat	Ustalenia zmiany Planu nie będą generować potencjalnych zmian klimatycznych w skali makro, ale wystąpią lokalne zmiany topo i mikro klimatu (zmiany termiczne, zmiany obiegu wody).	Negatywny słaby	-
zasoby naturalne	W obszarach przeznaczonych pod funkcje budowlane określone w projekcie Planu nie ma udokumentowanych złóż surowców naturalnych.	-	-
zabytki	W obszarze objętym projektem planu nie występują zabytki wpisane do rejestru lub obiekty wpisane do ewidencji zabytków. Projekt planu zakłada, że w przypadku odkrycia zabytków archeologicznych wprowadza się obowiązek wstrzymania prac ziemnych związanych z inwestycją, zabezpieczenia odkryć oraz powiadomienia o znalezisku wojewódzkiego konserwatora zabytków.	-	-
dobra materialne	Przedmiotowa zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Tomaszów w obrębie działek Nr 30/1 i 30/2 położonych przy ul. Lwowskiej nie stwarza zagrożeń dla dóbr materialnych.	Negatywne słabe	-

15. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Skala wyznaczonych terenów oraz ustalone funkcje terenów objętych zmianą są nisko kolizyjne wobec zasobów środowiska, funkcji ekologicznych oraz obszarów chronionych w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Roztocze PLB060012 oraz Dolina Sołokiji PLB060021 oraz integralność tych obszarów. Ustalenia Planu generują głównie oddziaływania negatywne słabe, które mogą być traktowane jako pomijalne w związku z powyższym, brak potrzeby wyznaczania rozwiązań mających na celu zapobiegania, ograniczenia lub kompensację przyrodniczą. Brak prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań negatywnych znaczących w rozumieniu przepisów ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody. Oddziaływania negatywne wyższych poziomów zostały ograniczone przy procesach urbanistycznych.

16. Biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Poziom oddziaływań negatywnych jest niski i może być akceptowany bez konieczności podejmowania działań minimalizujących oraz rozwiązań alternatywnych, za wyjątkiem prognozowanego oddziaływania negatywnego hałasu na ludzi w zabudowie mieszkaniowej wielorodzinnej z uwagi na sąsiedztwo drogi krajowej nr 17. **W celu zminimalizowania negatywnego wpływu hałasu na ludzi należy rozważyć wprowadzenie następujących ustaleń:**

- zastosowanie zieleni izolacyjnej przylegającej do linii rozgraniczającej z drogą krajową teren z wyjątkiem wjazdów z drogi krajowej oraz dróg wewnętrznych.
Realizacja powyższego ustalenia, pozwala realizować w zagospodarowaniu otoczenia ulicy zieleni której podstawową funkcją będzie izolacja akustyczna od hałasu ulicznego, pasy zieleni izolacyjnej pełnią jednocześnie rolę filtra chroniącego przed niektórymi zanieczyszczeniami oraz pyłem pochodzącym z dróg.
- realizacja nowej zabudowy w sposób uwzględniający uciążliwość ulicy, między innymi poprzez zastosowanie rozwiązań konstrukcyjno-budowlanych ograniczających uciążliwość akustyczną w budynkach, obiektach i pomieszczeniach przeznaczonych na stały pobyt ludzi.
Realizacja powyższego ustalenia, spowoduje, że we wszystkich nowo wznoszonych obiektach dotrzymany będzie właściwy standard klimatu akustycznego wewnątrz pomieszczeń.

Brak prawdopodobieństwa wystąpienia oddziaływań negatywnych znaczących w rozumieniu przepisów ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody. Oddziaływania negatywne wyższych poziomów zostały ograniczone przy procesach urbanistycznych.